हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

आचार्य दोंदे मार्ग, परळ, मुंबई-४०० ०१२

Haffkine

एकोणचाळीसावा वार्षिक अहवाल

२०१२-२०१३

हाफकिन जीव औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

संचालक मंडळ

व्यवस्थापकीय संचालक

श्रीमती सीमा व्यास

संचालक

श्रीमती सुजाता सौनिक

श्रीमती मेधा गाडगीळ

श्री जे. पी. गुप्ता

डॉ. पी.एच. शिनगारे

श्रीमती सीमा व्यास

डॉ. ए. के. तेहलान

श्री. प्रदीप आचरेकर

लेखापरिक्षक

मेसर्स पी. एम. दळवी आणि कं.
सनदी लेखापाल, मुंबई

बँकर्स

कॅनरा बँक, परळ शाखा
बँक ऑफ इंडिया, परळ शाखा

नोंदणीकृत कार्यालय

हाफकिन संस्थेचे आवार,
अचार्य दोंदे मार्ग, परळ, मुंबई-४०० ०१२

हाफकिन जीव औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

नोटीस

एकोणचाळीसावी वार्षिक सर्वसाधारण सभा

या द्वारे नोटीस देण्यात येत आहे की, हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादितची ३९वी वार्षिक सर्वसाधारण सभा महामंडळाचे नोंदणीकृत कार्यालय, हाफकिन संस्थेचे आवार, आचार्य दोंदे मार्ग, परळ, मुंबई- ४०० ०१२ येथे शुक्रवार दिनांक १० जुलै, २०१५ रोजी दुपारी १.०० वाजता खालील कामकाजासाठी भरेल. :-

सर्वसाधारण कामकाज

१. ३१ मार्च २०१३ रोजी संपलेल्या वर्षाचा ताळेबंद आणि त्याच तारखेस संपलेल्या वर्षाचे नफा-तोटा पत्रक आणि त्यावरील संचालक मंडळाच्या व लेखापरिक्षकांच्या अहवालावर विचार करणे व स्वीकृत करणे.

संचालक मंडाळाच्या आदेशावरुन

मुंबई
दिनांक : १० जुलै, २०१५

सीमा व्यास
व्यवस्थापकीय संचालिका

नोंदणीकृत कार्यालय :
हाफकीन संस्थेचे आवार,
आचार्य दोंदे मार्ग,
परळ, मुंबई - ४०० ०१२.

टीप : सभेत उपस्थित राहण्याचा व मतदानाचा हक्क असलेल्या कोणत्याही सदस्याला त्याच्या वतीने हजर राहण्यासाठी व मत देण्यासाठी प्रतिनिधी नियुक्त करण्याचा हक्क आहे आणि असा प्रतिनिधी महामंडळाचा सभासद असलाच पाहिजे असे नाही.

हाफकिन जीव औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

संचालक मंडळाचा अहवाल

हाफकिन जीव-औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित सभासदांस,

१. कंपनीच्या ३१ मार्च २०१३ ला संपलेल्या वर्षाचा ३९ वा वार्षिक अहवाल आणि त्याच्यासोबत त्या वर्षाची लेखापरिक्षित हिशेब पत्रके, सांविधिक लेखा परिक्षकांचा अहवाल आणि १९५६ च्या कंपनी कायद्याच्या कलम ६१९(४)अन्वये द्यावयाचे भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षकांचे त्यावरील भाष्य हे सादर करण्यास तुमच्या संचालकांना आनंद होत आहे.

२. आर्थिक फलनिष्पत्ती :

३१ मार्च २०१३ ला संपलेल्या वर्षाची आर्थिक फलनिष्पत्ती मागील वर्षाशी तुलना करुन खाली दाखवण्यत आली आहे :-

(रु. लाखात)

	२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३
अ. विक्री	९५८५	१६०५२	२६५६६
ब. करपूर्वक नफा/(तोटा)	८३५	(६४३)	३८५७
क. निव्वळ नफा/(तोटा)	५५७	(७४६)	२७१३

३. विक्री उलाढाल :

सन २०१२-२०१३ मध्ये कंपनीने रू. २६५६६ लाख (मागील वर्षी १६०५२ लाख) विक्रीची उलाढाल केली आणि नफा रू. २७१३ लाख (मागील वर्षी रू.७४६ लाख तोटा) मिळवला.

विक्री उलाढालीचे तुलनात्मक आकडे पुढे देण्यात आले आहेत :-

(रु.लाखात)

उत्पादने	२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३
अ. लसी (मिलि.)	८४५८	१५३१९	२४६९०
ब. रक्तजल (मिलि.)	९६	३४५	५९४
क. शिरेतुन द्यावयाची द्रावणे (मिलि.)	--	--	--
ड. मौखिक द्रव्य (मिलि.)	--	-	--
इ. फार्मा व इतर (गोळया व कॅप्सुल्स) संख्या	१०३१	३८३	११९२
एकूण	**९५८५**	**१६०४७**	**२६४७६**

४. उत्पादन

३१ मार्च २०१३ ला संपलेल्या वर्षात रू. २१९८४ लाख (मागील वर्षी रू. १५९२० लाख) उत्पादन गाठण्यात आले. उत्पादनाचे तुलनात्मक आकडे पुढे देण्यात आले आहेत :-

(नग लाखात)

उत्पादने	२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३
अ. लसी (मि.ली.)	१४५.१०	३८१.२९	४४९.६६
ब. रक्तजल (मि.ली.)	५.०४	१३.५७	२१.११
क. शिरेतुन द्यावयाची द्रावणे (मि.ली.)	---	--	--
ड. मौखिक द्रव्य (लिटर)	---	२१०.१४	६८८.३९
इ. फार्मा व इतर (गोळया व कॅपसुल्स) (संख्या)	१५	१६७.५७	६०६.९९

५. निर्यात

अधिक निर्यात उलाढाल करण्यावर तसेच खाजगी व्यापारात कंपनीच्या उत्पादनाची विक्री करणे यावर आणखी भर देण्यात येत आहे.

६. सामाजिक जबाबदा-या

मानवजातीच्या सेवेकरिता आरोग्य संवर्धन क्षेत्रात कंपनीची सामाजिक बांधिलकी असल्यामुळे महामंडळाने उच्च दर्जाच्या जीवरक्षक लसी, रक्तजल व इतर उत्पादने सामान्यांना परवडतील अशा किंमतीत उपलब्ध करून दिली. केंद्र शासनाच्या पल्स पोलिओ निर्मुलन कार्यक्रमांतर्गत वेळेवर पुरेशा प्रमाणात पोलिओ लस पुरवून महामंडळाने आपला महत्वपूर्ण हातभार लावला आहे.

७. राखीव व शिल्लक निधी

३१ मार्च २०१३ ला एकत्रित राखीव व शिल्लक निधी रू. ४४५६ लाखाचा होता. ३१ मार्च २०१२ ला तो रू. १७४३ लाख होता. महामंडळाचे निव्वळ मूल्य ३१ मार्च २०१३ ला रू. ५३२६ लाख आहे. ३१ मार्च २०१२ ला ते रू. २६१४ लाख होते.

८. गुणवत्ता आश्वासन

फक्त उत्तम दर्जा असलेल्या औषधांचे उत्पादन व विक्री करणे ज्यातून ग्राहकांना समाधान मिळेल अशा प्रकारचे धोरण महामंडळाने चालू ठेवले आहे. या साठी प्रयत्न मजबूत करण्याच्या दृष्टिने आवश्यक त्या चांगल्या उत्पादनाच्या पध्दती (जी.एम. पी.) च्या बाबतीत आवश्यक स्तर गाठण्यासाठी महामंडळाने स्वतंत्र गुणवत्ता आश्वासन विभागाची स्थापना केली आहे.

९. मानव संसाधन

३१मार्च २०१३ ला महामंडळात कर्मचा-यांची संख्या ५१३ होती.त्यात ८७ अधिकारी होते.

३१मार्च २०१२ ला हीच संख्या ४९८ होती. त्यात ९१ अधिका-यांचा समावेश होता.

१०. कामगार संबंध

अहवाल वर्षात व्यवस्थापन आणि कामगार याचे संबंध अत्यंत जिव्हाळयाचे व समाधानकारक होते.

११. कामगार कल्याण

आढावा घेतलेल्या वर्षात महामंडळाने कामगारांना त्याच्या वैद्यकीय खर्चाची भरपाई, अर्थ सहायित उपहारगृह, धुलाई भत्ता, उपदान, पाल्यासाठी शैक्षणिक भत्ता, शिष्यवृत्ती इ.कामगार कल्याणाच्या गोष्टी चालू ठेवल्या.

१२. अनुसूचित जाती/ जमाती व इतरांचे प्रतिनिधित्व

एकूण कर्मच्या- यांच्या संख्येमध्ये अनुसूचित जातीची टक्केवारी ३१% होती आणि अनुसूचित जमाती, भटक्या विमुक्त जमाती व इतर मागास वर्गीयांचे प्रमाण ३७% होते.

१३. प्रशिक्षण व विकास

मानव संसाधनाच्या विकासास महामंडळ अधिक महत्व देते. कर्मचा-यांच्या वर्तणुकीत, तांत्रिक व व्यवस्थापकीय कौशल्यात सुधारणा करण्याच्या दृष्टिने महामंडळात कार्यसत्रे भरविण्यात आली. तसेच बाहेरील संस्थानीही आयोजित केलेल्या प्रशिक्षण कार्यक्रमात निरनिराळया कर्मचा-यांना पुरस्कृत करण्यात आले.

१४. कर्मचा-यांचा तपशील

कर्मचा-यासंबंधी १९५६ च्या कंपनी कायद्याच्या कलम २१७(२अ) तसेच कंपनी (कर्मचा-यांचा तपशील) नियम १९७५ अनुसार वेळोवेळी द्यावयाची माहिती निरंक आहे.

१५. उपकंपनी संबंधी माहिती

१९५६ च्या कंपनी कायद्याच्या कलम २१२ अनुसार महामंडळाची उपकंपनी हाफकिन अजिंठा फार्मास्युटिकल्स लि. संबंधीची माहिती आपल्या ताळेबंदा सोबत जोडली आहे.

१६. संचालक

१६.१) सर्वश्री श्री. महेश झगडे आणि श्री. एस.एस. झेंडे यांची महामंडळाच्या संचालक मंडळावर संचालक म्हणून झालेल्या नेमणूकीबद्दल महामंडळ त्यांचे स्वागत करीत आहे.

१६.२) श्री. प्रकाश साबदे आणि श्री. मेहश झगडे महामंडळाच्या संचालक पदावरुन निवृत्त झाले.

१७. उर्जा बचत, तंत्रज्ञानाचे समावेशन, विदेशी चलनातील मिळकत व खर्च

उर्जा वापरावरील बंधनाची कडक अंमलबजावणी करण्यासाठी पुरेशी उपाययोजना करण्यात आलेली आहे. त्यासाठी उर्जा वापराच्या स्तरावर देखरेख करण्यात येते. त्यामुळे प्लँटच्या सर्वसाधारण वीज घटकामध्ये सुधारणा होते. कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम २१७(१) (ई) तसेच त्यासोबत वाचल्या जाणा-या कंपनी (संचालक मंडळाच्या अहवालात उघड करावयाची माहिती) अधिनियम १९८८ अंतर्गत देणे आवश्यक असलेली उर्जेचा वापर, तंत्रज्ञान, सामावून घेणे आणि विदेशी चलनाचा वापर व मिळकत ह्या विषयांची

अहवालाच्या **जोडपत्र -१** मध्ये देण्यात आलेली आहे.

१८. संचालकांच्या जबाबदारीचे निवेदन

कंपनी कायदा १९५६ मध्ये समाविष्ट केलेल्या कलम २१७(२एए)नुसार देणे आवश्यक असलेल्या माहिती संबंधी तुमचे संचालक खात्री देतात की ;

१) वार्षिक हिशेब तयार करताना, लागू असलेली लेखांकन पद्धतीचे वेळोवेळी पालन केले गेले असून महत्वाच्या बदलासंबंधी स्पष्टीकरणे देण्यात आलेली आहेत;

२) त्यांना लेखांकनासंबंधी अशी धोरणे मिळाली आहेत आणि ती सातत्याने लागू केली आहेत व निर्णय घेतले आहेत ते सर्व यथायोग्य व दूरदर्शी आहेत. त्यामुळे कंपनीच्या आर्थिक वर्ष अखेरीस व कंपनीचा नफा तोटा पत्रकात ते कंपनीचे सत्य व रास्त चित्र दर्शवितात.

३) कंपनीच्या मालमत्तेचे संरक्षण करण्यासंबंधी, तसेच आर्थिक घोटाळे व इतर अनियमितता रोखण्यासाठी, कंपनी कायदा, १९५६ मधील तरतुदीनुसार त्यांनी पुरेसे लेखांकन अभिलेख ठेवण्यासंबंधी योग्य व पुरेशी काळजी घेतली आहे.

४) त्यांनी वार्षिक हिशेब हे चालू असलेला धंदा लक्षात ठेवून तयार केले आहेत.

१९. सुरक्षा व पर्यावरण

कर्मचा-यांमध्ये सुरक्षा आणि पर्यावरण संबंधीची जाणीव वृध्दिंगत केली जात आहे.

२०. चांगली उत्पादन प्रणाली

वाढत्या स्पर्धात्मक व बाजारपेठेप्रमाणे होणा-या आर्थिक परिस्थिती उद्‌भवलेल्या आव्हानांना परिणामकारक तोंड देण्यासाठी, ''चांगल्या वस्तुनिर्मितीच्या जागतिक आरोग्य संघटनेने मानवास'' अनुरुप अशा वस्तूनिर्मितीच्या सुविधा अधिक चांगल्या पातळीवर आणण्यावर जास्त भर देण्यात आला आहे. कंपनीच्या मौखिक बालपक्षाघात लसीच्या (OPV) उत्पादन संयमास संयुक्त राष्ट्रांच्या मानकाचे प्रमाणपत्र यापूर्वीच प्राप्त झाले आहे. तसेच प्रतिविष व रक्तजल विभागाचे शेड्यूल-एम्. मानकांप्रमाणे नुतनीकरण पूर्ण झाले आहे. औषध निर्माण विभागातील कॅप्सूल व गोळ्या प्रकल्पाचे काम प्रगतीपथावर आहे.

२१. नवीन प्रकल्प

२१.१ DPT उत्पादन पद्धतीसाठी UN ची मान्यता तसेच नविन काही समाजउपयोगी लसी तयार करण्यासाठी पद्धती अमलात आणण्याचे प्रस्तावित आहे.

२२. लेखापरिक्षक

२२.१) भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी ३१ मार्च २०१३ रोजी संपलेल्या वर्षासाठी तुमच्या महामंडळाचे लेखापरिक्षक म्हणून मे. पी. एम. दळवी आणि कंपनी, सनदी लेखापाल यांची नेमणूक केली.

२२.२) वैधानिक लेखापरिक्षकांनी आपल्या दि. ७ ऑगस्ट २०१४ च्या अहवालात जी निरीक्षणे नोंदविलेली आहेत त्यास व्यवस्थापनाने दिलेली उत्तरे **जोडपत्र - २** मध्ये दिलेली असून ती या अहवालाचा भाग म्हणून मानण्यात येतात.

२२.३) भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम ६१९(४)च्या अंतर्गत महामंडळाच्या ह्या वर्षाच्या लेख्यांवर काहाही भाष्य केलेले नाही. ह्या संबंधीचे निवेदन ३१ मार्च २०१३ च्या **जोडपत्र - ३** मध्ये दिलेले आहे.

२३. कृतज्ञता व आभार

२३.१) केंद्र शासनाने तसेच राज्य शासनाने वेळोवेळी महामंडळास जो सातत्याने आधार दिला व मार्गदशन दिले त्याबद्दल संचालक मंडळ त्यांचे विषयी कृतज्ञता व्यक्त करु इच्छिते.

२३.२) भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक, सांविधिक लेखापरिक्षक, परिव्यय लेखापरिक्षक, कर लेखापरिक्षक व अंतर्गत लेखापरिक्षक यांनी ज्या बहूमोल सूचना महामंडळास दिल्या व जे सहकार्य दिले त्याबद्दल संचालक मंडळ त्यांचे मन:पूर्वक आभारी आहे.

२३.३) कॅनरा बँक व बँक ऑफ इंडिया यांनी महामंडळास जे आर्थिक पाठबळ दिले त्याबद्दल संचालक मंडळ त्यांचे आभारी आहे.

२३.४) महामंडळाचे देशातील व परदेशातील बहुमोल ग्राहक व पुरवठादार यांनी आम्हांस जे सहकार्य दिले व महामंडळावर जो विश्वास दाखविला त्याबद्दल संचालक मंडळ त्यांचे आभारी आहे व असेच सहकार्य ते यापुढेही देतील अशी आशा व्यक्त करण्यात येत आहे.

२३.५) महामंडळातील विविध स्तरावरील कर्मचाऱ्यांनी कामात जी उच्च समर्पण भावना व चिकाटी दाखविली ज्यामुळे अहवाल वर्षात महामंडळाची सर्वांगीण प्रगती झाली त्याबद्दल संचालक मंडळ त्यांचे अत्यंत आभारी आहे.

मुंबई
दिनांक : १० जुलै, २०१५
नोंदणीकृत कार्यालय :
हाफकीन संस्थेचे आवार,
आचार्य दोंदे मार्ग,
परळ, मुंबई - ४०० ०१२.

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता

व्यवस्थापकीय संचालिका

संचालकांच्या अहवालाचे जोडपत्र - १

कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम २१७ (१) (ई) तसेच कंपनी अधिनियम १९८८ नुसार संचालक मंडळाच्या अहवालातील उघड करावयाची माहिती अधिनियम १९८८ खाली देणे आवश्यक असलेली माहिती

उर्जाबचत

अ)	उर्जा - बचतीसंबंधी केलेली उपाययोजना	जेथे शक्य आहे तेथे अंदाजे ८० टक्के कार्य क्षमता असलेली पूर्ण स्वयंचलित आई. ए. ई. सी. पॅकेज टाईप बॉयलर बसविले आहेत.
ब)	उर्जेचा वापर कमी करण्यासाठी अतिरिक्त गुंतवणूक आणि प्रस्ताव असल्यास त्याची माहिती	मे. मिटकॉन यांचे तर्फे उर्जा लेखा परिक्षण केले आहे. त्यांनी केलेल्या अल्पकालीन सूचनांची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.2 MVA HT स्वत:चे सब स्टेशन उभारुन घरगुती बीज वापर दर अमलात आणण्याचे ठरविण्यातआले आहे.
क)	उर्जेचा वापर कमी करण्यासाठी वर उल्लेख केलेल्या (अ) व (ब) मधील उपाय योजनांचा परिणाम व परिणामी मालच्या उत्पादनाच्या मूल्यावर झालेला परिणाम	वर अ आणि ब मध्ये उल्लेख केलेल्या उपाय योजनेमुळे विजेचा वापर काही अंशी कमी झालेला आहे.
ड)	जोडपत्रातील अनुसूचित उल्लेख केलेल्या फॉर्म ए मधील अनुसूचित उद्योगधंद्यात उत्पादनाच्या एका युनिटसाठी उर्जेचा वापर.	---

		चालू वर्षी २०१२-२०१३	मागील वर्षी २०११-२०१२
वीज	युनिट (हजारात)	१९५९.९०	११७७.७
(खरेदी केलेली)	एकूण मुल्य (रू.०००)	२२८०९.६१	१२७०८.६१
	मूल्य/युनिट (रू.)	११.६४	१०.७९
इंधन तेल	वापर किलोलिटर (कि.लि.)	१३३.३९५	११५.५७१
	एकूण मूल्य(रू.०००)	६१०३.६७५	४६३२.२६९
	सरासरी दर रू.	४५७५६	४००८२

तंत्रज्ञानाचे समावेशन :

इ)	जोडपत्रातील फॉर्म-बी प्रमाणे तंत्रज्ञान समावेशनसाठी कलेले प्रयत्न	कृती योजनेची अंमलबजावणी चालू आहे.
	विदेशी चलनातील मिळकत खर्च:	
ई)	निर्यात विषयक कार्य,निर्यात वाढीसाठी व वस्तू आणि सेवांच्या निर्यातीसाठी केलेले जाणिवपूर्वक प्रयत्न.	दरवर्षी भरघोस प्रमाणात लसी व सीरा निर्यात केली जाते. तरी सुध्दा निर्यातीस चांगला वाव आहे.
फ)	वापरलेले व मिळविलेले एकूण विदेशी चलन	वापरलेले: रूपये १७१४३ लाख कच्चा माल आयात मिळविलेले : रूपये १७४२७ लाख निर्यात

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता

मुंबई
दिनांक : १० जुलै, २०१५

व्यवस्थापकीय संचालिका

संचालकांच्या अहवालाचे जोडपत्र - २

२०११-२०१२ संचालकांच्या अहवालास पुरवणी

कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम २१७ (३)नुसार देणे आवश्यक असलेल्या सांविधिक लेखापरिक्षकांनी त्यांच्या ०७-०८-२०१४ च्या अहवालात दिलेल्या परिक्षणावर व्यवस्थापनाची उत्तरे

क्र.	लेखापरिक्षकांचा आक्षेप	पूर्तता
1)	अ) अचल मालमत्ता एकमीत मूल्य रु. १९६,६२०,४७२ (निष्काषितमूल्य) प्रत्यक्षात पडताळणी न करता शेडयूल १० नूसार सहपमात विवेचन संबधीत आदेशाच्या अनुषंगाने सदरच्या अहवालासोबत जोडले आहे.	अचल मालमत्तेच्या पडताळणीसाठी कार्यवाही करण्यात येईल.
2)	ब) महाराष्ट्रशासनाकडून उपदान रक्कम परतावा मिळव्याच्या संबधात टीपा क्र. ९ आहे. मूळ हाफकिन संस्थेच्या सेवेत असलेल्या सर्मचा-यांना प्रदान केलेल्या सदर एपदान रकमेचे दायित्व महाराष्ट्र शासनाचे असून या संबधीचा प्रस्ताव शासनाला सादर केलेला असून खर्च रु. २०,४७३,४२३/- एवढी रक्कम परताव्याच्या अधीन राहून कंपनीने सदर रक्कम विवेचीत केली आहे.	रु. २०,४७३,४२३/- एवढी उपदान रक्कम शासनाकडून येणे बाकी आहे. कंपनीने जे कर्मचारी विभाजनपूर्व हाफकिन संस्थेच्या सेवेत होते व नंतर सेवानिवृत झाले किंवा महामंडळाच्या सेवेत आले त्यांना प्रदान केलेली आहे. स्वाभाविकपणे विभाजनपूर्व सदर कर्मचारी शासनाच्या सेवेत होते व सदर रकमेचे दायित्व शासनाचे असल्याने या संबधीच्या अनुषंगीक मार्गदर्शक तत्वाआधारे वर्ष २००५ मधेच शासनाला परताव्याचा प्रस्ताव सादर केला असून शासनाने तत्वत: तो स्विकारला आहे.
3)	क) कायद्याच्या शेड्यूल १४ नूसार आवश्यक असणारा जास्तीच्या पाळी घसा-याची तरतूद न केल्या बाबत मूद्दा २० (अ) आहे कारण या संबधीची माहिती उपलब्ध नसल्याने असे केले आहे. परिणामी संबधीत वर्षाचा नफा वाढीव / जास्तीचा म्हणून नमूद करताना वाढीव पाळी भत्ता घसारा अनिश्चीमूळे हा परिणाम होतो.	आवश्यक ती कार्यवाही या संदर्भात करण्यात येत आहे.
4)	शेड्यूल २३ लेख्यासंबधी मूद्दयासंदर्भात मूद्दा क्र. १ मधे नमूद केल्यानूसार कंपनीने पुरवठादारांची सुक्ष्म, लहान, मध्यम व्यापारी विकास कायदा, २००६ जो अदायगी विलंबाच्या व्याजासंबधी असून त्यांची वर्गवारी केलेली नाही.	लघूउद्योग पुरवढादारांची कुठलीही रक्कम प्रलंबीत नाही व सर्वसामान्यपणे निर्धारीत कार्यप्रणालीच्या अंगीकाराने ही बाब साध्य झाली आहे.

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता

मुंबई
दिनांक : १० जुलै, २०१५

व्यवस्थापकीय संचालिका

संचालकांच्या अहवालाचे जोडपत्र - ३

हाफकिन जीव औषध निर्माण महामंडळाच्या ३१-३-२०१३ वर्ष अखेरीचे वित्तीय पत्रक कंपनी कायदा १९५६ मधील वित्तीय अहवालाच्या संदर्भातील तरतूदी व त्या चौकटी मध्ये तयार करण्याची जबाबदारी कंपनीच्या व्यवस्थापनाची आहे. कंपनी कायदा, १९५६ खंड ६१९(२) अन्वये स्थायी लेखापरीक्षकांची महालेखाकार भारत सरकार यांच्या कडून नियुक्ती करण्यात येते ते खंड २२७ अन्वये त्या पत्रकाबाबत त्यांचे भाष्य अभिप्राय व्यक्त करतात लेखापरिक्षकांच्या स्वायत्त, सनदी लेखापाल संस्था च्या प्रमाणे लेखापरिक्षणाच्या व शास्वत करण्याच्या निश्चित मानकांनुसार स्वतंत्रपणे लेखापरिक्षण करण्यात येते. व अशा प्रकारे कार्यवाही केल्याचे त्यांनी त्यांना ०७-०८-२०१४ च्या लेखा परिक्षण अहवालात नमूद केले आहे.

३१ मार्च २०१३ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षाच्या हाफकिन जीव औषध निर्माण महामंडळाच्या लेख्यांबाबत स्थायी लेखाकार यांच्या वतीने पुर्वनिरीक्षण न करण्याचे ठरविले. कंपनी कायदा १९५६ खंड ६१९(४) अन्वये अशा प्रकारच्या अभिप्रायाची व्यक्त करण्याची आवश्यकता नाही.

भारताचे नियंत्रक व महालेखाकार
करिता व वतीने

मुंबई
दिनांक : ०२-०७-२०१३

महालेखाकार
(वाणिज्यीक लेखा परिक्षा)

लेखापरिक्षकांचा अहवाल

प्रति,

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादितच्या सभासदांस,

वित्तिय विवरणासंबधीचा अहवाल

हाफकिन जीव औषध निर्माण महामंडळाच्या कंपनी म्हणून दि. ३१ मार्च २०१३ रोजी संपलेल्या नफा तोटा ताळेबंद निधीचा प्रवाह विवरण याचे आम्ही परिक्षण ताळेबंदा सोबत जोडले आहे आणि लेख्यांचे धोरण आणि इतर स्वयंस्पष्ट माहिती अनुषंगाने हा सारांश आहे.

वित्तीय विवरणा अनुषंगाने व्यवस्थापनाची जबाबदारी

वित्तीय स्थिति खरेपणाने व उचीत पद्धतीने नमूद करून वित्तीय विवरण तयार करण्याची व दर्शविण्याची जबाबदारी व्यवस्थापनाची आहे. कंपनी कायदा, १९५६ (कायदा) सह सर्वसाधारण परिपत्रक क्र. १५/२०१३ दि. १३ सप्टेंबर २०१३ ने कंपनी कायदा २०१३ खंड १३३ च्या अनुषंगाने कार्पोरेट अफेअर्स मंत्रालयाकडून जारी केलेले आहे त्यानुसार कंपनीचे वित्तीय कामकाज व निधीचा प्रवाह आहे. या जबाबदारी मधे कंपनीचे वित्तीय विवरण खरेपणाने व उचित पद्धतीने दर्शविणेसाठी प्रणाली विकसीत करणे, व्यवस्थीत राबविणे, तसेच अंतर्गत नियंत्रणाने व्यवस्थित कार्यरत ज्यायोगे सदर विवरणात गैरबाबी अफरातफर किंवा चूकीने दर्शवीले जाऊ नये या सर्वाचा समावेश केलेला आहे.

लेखा परिक्षकांची जबाबदारी

सदर वित्तीय विवरणाचे आम्ही केलेल्या लेखापरिक्षणा आधारे त्यावर आमचा अभिप्राय व्यक्त करणे ही आमची जबाबदारी असते.

सदनी लेखापालाच्या भारतातील प्रमुख संस्थेच्या लेखापरिक्षणा संबधीच्या जारी केलेल्या मानकांनुसार आम्ही लेखापरिक्षणाची कार्यवाही करतो. सदर मानकांच्या पुर्तते अनुषंगाने व प्रामुख्याने नियोजन व नैतिक आवश्यकतेने लेखापरिक्षणाची कामगीरी पार पाडणे ज्यायोगे सदर वित्तीय विवरणामधे काही चूकीची विवरणे दावे नसल्याबाबत आश्वस्त करता येऊ शकेल.

वित्तीय विवरणामधे घोषित केलेल्या रकमेबाबतचे पूरावे प्राप्त करण्यासाठी लेखा परिक्षणासाठी कामगीरी प्रक्रियाचा या मधे समावेश असतो. निवडलेली प्रणाली लेखापरिक्षकांच्या निष्कर्ष / आदेशावर अवलंबून असते. यामधे वित्तीय विवरणामधे काही चूकीचे विवरण असल्याच्या धोक्याचे निर्धारणाचा समावेश असतो. व अशी बाब अफरातफर किंवा चूकीमूळे नमूद झाली आहे हे स्विकारणा-या धोक्याच्या निर्धारणा अनुषंगीक असते. वस्तुस्थिती सुसंगत लेखा परिक्षणाची प्रणालीची आखणी करताना लेखापरिक्षक, अंतर्गत नियंत्रणाने कंपनीने तयार अनुषंगीक बाबींसह योग्य नित्तीय विवरण विचारात घेतात. परंतू अशा प्रकाराच्या कंपनीच्या अंतर्गत नियंत्रणाचा प्रभावांची बाब लेखापरिक्षकाचा अभिप्राय देते तेवी विचारात घेतली जात नाही.

व्यवस्थापनाने लेखे विषयक सुयोग्य धोरणे तसेच उचित लेखेविषयक आराखडे / आडाखे यांचा अंगीकार करुन वित्तीय विवरण केलेले असल्याबाबतचे मूल्यांकन लेखापरिक्षणा मधे समाविष्ट असते. त्याच बरोबर वित्तीय विवरणाचे सर्वकष मुल्यांकनाचा देखील समावेश असतो.

आमचा अभिप्राय व्यक्त करण्यासाठी ज्या लेखापरिक्षण पूराव्याचा आधार घेतला आहे तो पुरेखा सुयोग्य असल्याचा आम्हाला विश्वास आहे.

काही विशेष मुद्दे

खाली नमूद बाबींकडे आम्ही लक्ष वेधू इच्छीतो.

अ) या अहवाला सोबत जोडलेल्या सहपत्रामधे तयार केलेल्या आदेशामधे शेड्यूल ९ प्रमाणे स्पष्टीकरण दिलेनुसार चल मालमतेचे एकत्रीत मूल्य रु. १९६,६२०,४७२/- (रिटन हाऊन मूल्य) पडताळणी केलेली नाही.

ब) रु. २०,४७३,४२३/- एवढी उपदान रक्कम महाराष्ट्र शासनाकडून येणे बाकी आहे. सदरवी रक्कम पूर्वाश्रमीच्या हाफकिन संस्थेतील सेवेत असलेल्या तेथे त्यांनी बजावलेल्या सेवेच्या अनुषंगाने महामंडळाने प्रदान केलेली आहे. या संबधीचा

प्रस्ताव शासनास सादर केलेला असून रक्कम संस्थेच्या अधीन राहून कंपनी सदर रक्कम महाराष्ट्र शासनाकडून येणे असल्याचे नमूद केले आहे.

क) मूद्दा २० अ हा कायदा कलम १४ नुसार आवश्यक असणारा जास्तीच्या पावी घसाराची तरतूद न केल्याबाबतचा आहे. कारण या संबधीची माहिती उपलब्ध नसल्याने असे केले आहे. परिणामी संबधीत वर्षाचा नफा वाढीव / जास्तीचा म्हणून नमूद करताना अनिश्चीततेमूळे हा परिणाम झाला आहे.

ड) शेड्यूल २३ च्या लेखासंबधी मूद्दासंदर्भात कंपनीने पुरवठादारांची सुक्ष्म, लघू, मध्यम व्यापारी विकास कायदा, २००६ जो अदायगी विलंबाच्या व्याजासंबधी असून त्यांची वर्गवारी केलेली नाही.

अभिप्राय :

भारतामधे सर्वसाधारणपणे लेखेविषयक तत्वांच्या आधारे स्विकृत, मान्य केल्यानुसार आम्हाला प्राप्त माहिती व दिलेल्या खुलाशानुसार आमच्या मते कायद्यानुसार वित्तीय विवरणासंबधी जी माहिती अनिवार्य आहे व ज्या मूळे खरो व सुयोग्य दृष्टीकोण निश्चीत केला जाऊ शकतो, पुष्टी देता येऊ शकते.

अ) ३१ मार्च २०१३ अखेरचा कंपनीचा लेखा ताळेबंदच्या संदर्भात - स्टेट अफेअर्स ऑफ द कंपनी.

ब) नफा तोटा पत्रकाच्या संदर्भात ज्या वर्षी वर्ष संपले त्या तारखेचा तोटा.

क) निधीची उपलब्धी संदर्भात (फ्लो) ज्या वर्षी वर्ष संपले त्या तारखेला निधिची उपलब्धी.

इतर कायदेविषयक व नियामक आवश्यकेबाबत अहवाल

१) भारत सरकारने जारी केलेल्या व कंपनी कायदा, १९५६ खंड २२७ उपखंड (४अ) च्या संदर्भात कंपनीच्या संदर्भात आवश्यक लेखापरिक्षकांचा अहवाल) आदेश २००३ (लेखा परिक्षकांचा अहवाल) सुधारीत आदेश २००४ नुसार (आदेश) आदेशाच्या मूद्दा क्र ४ व ५ मधे विवेचीत केल्याप्रमाणे काही मूद्दाचे विवरण सहपत्रासह जोडले आहे.

२) कायदाच्या खंड २२७ (३) च्या आवश्यकतेनुसार आम्ही असा अहवाल देतो

१) लेखा परिक्षणा हेतूने आम्ही आमच्या सर्वोत्तम बुद्धिमत्ता व विश्वासाच्या आधारे सर्व माहिती व खुलासे प्राप्त केलेले आहे.

२) कायदानुसार आवश्यक सर्व लेखेविषयक दस्त योग्य प्रकारे ठेवण्यात आले आहे. कंपनीने ठेवलेले दस्त (बुक्स) आमच्या समोर निरीक्षणासाठी आले होते त्या आधारे हा अभिप्राय व्यक्त करतो.

३) लेखा दस्ताचा सदरचा अहवालाअनुषंगीक लेखा ताळेबंद, नफा तोटा पत्रक व निधी उपलब्धी विवरण त्या संबधी आहे.

४) कार्पोरेट अफेअर्स मंत्रालयाने कंपनी कायदा, २०१३ खंड १३३ च्या अनुषंगाने जारी केलेले सर्वसाधारण परिपत्रक क्र. १५/२०१३ दि. १३-९-२०१३ जे मूळ कंपनी कायदा, १९५६ च्या अनुषंगाने वाचावे त्यानुसार लेखा प्रमाणित मानकांप्रमाणे पुर्तता करीत असुन त्या संबधी असल्याचा आमचा अभिप्राय आहे.

५) कंपनी अफेअर्स विभागाच्या दि. २२-३-२००२ रोजीच्या परिपत्रक क्र. ८/२००२नुसार शासकीय कंपनीच्या संचालकांना खंड २७४ (१)(ग) कंपनी कायदा १९५६ नुसार तरतुदीचा कायदापासून वगळले आहे.

पी. एम. दळवी आणि कंपनी करिता,
सनदी लेखापाल
कं.नो.क्र. १०२०६५डब्ल्यू

मुंबई,
दि. ०७/०८/२०१४

(सी.ए. जयप्रकाश चौहान)
भागीदार (नं. ११८२०५)

लेखापरिक्षकांच्या अहवालास जोडपत्र

(१) (अ) नियत मत्तेचा तपशील व परिस्थिती यासह संपूर्ण माहीती दर्शविणारी नियत मत्तांची नोंदवही सुरूवातीपासूनच अद्ययावत करण्यात आलेली नाही किंवा हिशोबांच्या वह्यांशी तिचा मेळ बसविण्यात आलेला नाही.

(ब) आम्हाला देण्यात आलेल्या खुलाशाप्रमाणे व्यवस्थापनाने कित्येक वर्षापर्यंत मत्तांची प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली नाही. परंतु नियत मत्तांची नोंद वही अद्ययावत केलेली नसल्यामुळे वही/अभिलेख यांच्याशी मत्तांच्या यादीची तुलना/तपासणी करून त्या दोघांमधील विसंगती निश्चित करता आलेली नाही.

(क) कंपनीच्या कामकाजावर परिणाम होईल तेव्हा तिच्या चालू धंद्यावर परिणाम होईल अशा प्रकारे नियत मत्तांच्या भरीव भागाची विल्हेवाट यावर्षी करण्यात आलेली नाही.

(२) (अ) आम्हाला देण्यात आलेल्या खुलाशाप्रमाणे यावर्षा दरम्यान वाजवी अंतराने व्यवस्थापनाने तयार माल वेष्टनाचे सामान व कच्चा माल यांची प्रत्यक्ष पडताळणी केली होती.

(ब) आमच्या मते आणि आम्हाला देण्यात आलेल्या माहीती व खुलाशाप्रमाणे वस्तुसूचीची प्रत्यक्ष पडताळणी करण्याकरिता व्यवस्थापनाने अवलंबिलेली कार्यपध्दती ही कंपनीच्या आकार व तिच्या धंद्याचे स्वरूप पाहता वाजवी व पुरेशी आहे.

(क) वस्तूसूचीचे योग्य अभिलेख कंपनीकडून ठेवले जातात. आमच्या मते मालसाठयाची प्रत्यक्ष पडताळणी केल्यावर दिसून आलेली विसंगती ही कंपनीचे प्रचलन/कामकाज पाहता महत्त्वाची नाही व तिच्या विषयी हिशोबांच्या वहीत योग्य रित्या नोंद घेण्यात आली आहे.

(३) (अ) आमच्या मत्ते व आम्हाला देण्यात आलेल्या माहीती व खुलाशाप्रमाणे कंपनीने आपल्या दुय्यम कंपनीला असुरक्षित कर्ज दिले आहे. वर्षाच्या अखेरीस कर्जाची शिल्लक रू. १०८,२२५,०७३/- इतकी होती. (कमाल अदत्त शिल्लक रू.१०९,४५९,२३७/-इतकी आहे).

(ब) आमच्या मते या कंपनीच्या दुय्यम कंपनीला व्याजाच्या ज्या दराने व ज्या इतर शर्ती व अटीवर कर्जे देण्यात आली आहेत ती प्रथमदर्शनी कंपनीच्या हितास बाधक नाही.

(क) करारनिविष्ट केल्याप्रमाणे पक्षकारांनी मुद्दल रकमांची परतफेडी केली असून व्याजाची फेड करण्यात पक्षकार हे सर्वसाधारणपणे नियमित राहिले होते.

(ड) वरील परिच्छेद (तीन) अ मध्ये खुलासा केल्याप्रमाणे कोणतेही परतफेडीचे वेळापत्रक करारनिविष्ट नाही. सदरहूमुद्दल रक्कम रू.१०८,२२५,०७३/- थकित आहे किंवा दुसरे काही आहे हे आम्ही सांगू शकत नाही.

(ई) देण्यात आलेल्या माहीतीनुसार व १९५६ च्या कंपनी अधिनियमाचे कलम ३०१ लागू होणा-या कंपन्या, किंवा इतर पक्षकार याच्या वतीने कोणतेही सुरक्षित किंवा असुरक्षित कर्जे दिलेली नाहीत. म्हणून होण्यात आलेल्या कर्जाच्या बाबतील कंपनी (लेखा परिक्षकांचा अहवाल) आदेश २००३च्या खंड (३) (फ) आणि (ग) खाली अहवाल देण्याची तरतूद कंपनीला लागू होत नाही.

(४) आमच्या मते आणि आम्हाला देण्यात आलेल्या माहीती व खुलाशाप्रमाणे वस्तुसूचींची व नियत मत्तांची खरेदी आणि मालाची विक्री या बाबतीत कंपनीचा आकार व तिच्या धंद्याचे स्वरुप यांच्याशी समव्यापी अशी पुरेशी अंतर्गत नियंत्रण कार्यपध्दती आहे. त्याच व्यवस्थपनाखाली एखाद्या कंपनीकडून / कंपनीला करावयाच्या विक्री / खरेदीच्या बाबतीत कंपनीचे कित्येक वर्षापासून ठराविक धोरण आहे. आमच्या मते आणि आम्हाला देण्यात आलेल्या माहिती व खुलाशाप्रमाणे अंतर्गत नियंत्रणातील मोठ्या प्रमाणावरील दुर्बलता दूरुस्त करण्यात सातत्याने अपयश आलेले नाही.

(५) (अ) आमच्या मते व आम्हाला देण्यात आलेल्या माहिती व खुलाशा प्रमाणे कंपनी अधिनियम, १९५६ च्या कलम ३०१ खाली ठेवलेल्या नोंदवहीत सर्व करारांचा तपशील नोंदनिलेला आहे.

(ब) वरील परिच्छेद (चार)मधील अभिक्षण विचारात घेता या वर्षी प्रत्येक पक्षकाराच्या बाबतीत एकूण

रु.५,००,०००/-किंवा अधिक किंमतीचे खरेदी व विक्रीचे व्यवहार करण्यात आले असून त्या व्यवहारातील किंमती ज्या बाजार मूल्यांना (किंमतीला) असे माल व सामान साहित्य कंपनीकडे उपलब्ध आहेत. किंवा अशाच प्रकारच्या मालांचे व्यवहार ज्या किंमतीला इतर पक्षकारांशी करण्यात आले आहेत हे लक्षात घेता (वर नमूद केलेल्या किंमती) वाजवी आहेत.

(६) आम्हाला देण्यात आलेल्या माहीती व खुलाशाप्रमाणे १९५६ च्या कंपनी अधिनियमाच्या कलम ५८(अ) व कलम ५८(अअ) च्या तरतूदींच्या अर्थाप्रमाणे (केलेल्या व्याख्याप्रमाणे) तसेच त्या कायद्याखाली बनविलेल्या नियमांप्रमाणे कंपनीने या वर्षात जनतेकडून कोणतीही अनामत घेतलेली नाही. म्हणून कंपन्या (लेखापरिक्षकांचे अहवाल) आदेश २००३, च्या खंड चार (प) येथे लागू होत नाही.

(७) लेखा परिक्षणाखाली वर्षासाठी अंतर्गत लेखा परिक्षण हे सनदी लेखापालांच्या एका स्वतंत्र पेढीने केलेले होते. आम्हाला पुरविण्यात आलेला आकार व व्याप्ति लक्षात घेता ते (लेखापरिक्षण) पुरेसे होते.

(८) १९५६च्या कंपनी अधिनियमाच्या कलम २०९(१)(ड) खाली खर्चाचे अभिलेख ठेवण्याकरिता केंद्र शासनाने कलेल्या नियमावलीस अनुसरुन ते नियम ज्यांना लागू आहेत अशा या कंपनीच्या उत्पादनांच्या बाबतीत कंपनीने ठेवलेल्या हिशोबांच्या वह्यांचे आम्ही स्थूलमनाने पुनरिक्षण केले असून आमच्या मते विहित कलेले हिशेब अभिलेख प्रथम दर्शनी तयार करण्यात व ठेवण्यात आलेले आहेत. तथापि ते (अभिलेख) अचूक आहेत किंवा नाहीत ते ठरविण्याकरिता आम्ही अभिलेखांची तपशिलवार बारकाईने तपासणी केलेली नाही.

(९) (अ) कंपनीच्या उपलब्ध काहरुपणांच्या आधारे निर्विवाद अनिवार्य देणी ज्यामधे भविष्य निर्वाह गुंतवणूकदाराच्या शिक्षण व संरक्षण निधी, कामगार विमा योजना आयकर, निधीकर, मुल्यवर्धीत निधीकर, संपत्तीकर, सेवाकर अबकारी कर, कस्टम ड्युटी, सेस व इतर लागू असलेले अनिवार्य कर नियमीतपणे संबधीत विभागाकडे भरण्यात येतात. या अतिरिक्त मूळ स्त्रोतामधून वजावट केलेला कर, कामगार कल्याण निधी, राज्यकामगार विमा योजना, व्यवसाय कर बाबत काहीसा विलंब होतो.

(ब) कंपनीच्या सर्व नोंदवही च्या नोंदीनुसार आयकर विभाग, उत्पादनशुल्क विभाग आणि निक्रीकर विभाग यांच्या देय रक्कमांचा तपशील पुढील प्रमाणे :

वैंधानिक प्राधिका-यांचे पदनाम	देण्याचे स्वरूप	रक्कम (रु)	कोणत्या वर्षाचे	दावा प्रलंबित असलेले न्यायाधिकरण
आयकर कायदा, १९६१	आयकर मागणी	98,335	वित्तीय वर्ष २००६-०७	आयकर आयुक्त (अपील)
		9,557,065 @	वित्तीय वर्ष २००७-०८	इन्कम टॅक्स अपीलेट ट्रिब्युनल
	Fringe Benefit Tax	58,885	वित्तीय वर्ष २००७-०८	Assistant Commissioner of Income Tax
The Central Sales Tax Act, 1956	Central Sales Tax	347,941 #	२००४-२००५	Joint Commissioner of Sales Tax (Appeals)
The Bombay Sales Tax Act, 1959	Bombay Sales Tax	694,698	२००४-२००५	Joint Commissioner of Sales Tax (Appeals)

तथापी ताळेबंदच्या अनुषंगाने कंपनीने योग्य या ठिकाणी रू. ४,८००,०००/-, # रु.५,१०,०००/- एवढ्या रकमेचा भरणा केलेला आहे.

(१०) कंपनी आर्थिक वर्षाच्या शेवटी कोणत्याही जमा नुकसान किंवा कोणत्याही तोटा नाही.

(११) लेखा परिक्षण पद्धती आणि सर्व माहीती व विश्लेषण कि जे आम्हाला मिळाले आहेत त्यावर विसंबून राहून आम्ही या मतापर्यंत आलो आहोत की कंपनी बँक, वित्तीय संस्था आणि डिबेंचर्स होल्डर्सला त्यांची देण्याची परतफेड करण्यास कोठेही अपयशी ठरलेली नाहीत.

(१२) अभिलेखांच्या आम्ही केलेल्या तपासणीच्या आधारे तसेच आम्हाला देण्यात आलेल्या माहीती व खुलाशाप्रमाणे शेअर्स, डिबेंचर्स व इतर प्रतिभूती तारण ठेवून त्याच्या सुरक्षिततेच्या आधारे कंपनीने कोणत्याही कर्जाऊ रकमा आणि/किंवा अग्रीम रकमा दिलेल्या नाहीत.

(१३) ही कंपनीचे चीट फंड कंपनी किंवा निधी / म्युच्युअल बेनिफिट निधी / संस्था नाही.

(१४) ही कंपनी शेअर्स, प्रतिभूती, डिबेंचर्स व इतर गुंतवणूकीचे व्यवहार / देवाण घेवाण किंवा व्यापार करीत नाही.

(१५) बँका किंवा वित्तीय संस्था यांच्या कडून इतरांनी घेतलेल्या कर्जासाठी या कंपनीने कोणतीही हमी दिलेली नाही.

(१६) कंपनी ने कोणत्याही प्रकाराचे मुदत कर्जे घेतलेले नाही.

(१७) आम्हाला देण्यात आलेल्या माहीती व खुलाशाप्रमाणे आणि कंपनीच्या ताळेबंदाची एकंदरीत तपासणी केल्यावर आम्ही असा अहवाल देतो की, अल्प मुदतीच्या तत्वावर उभारण्यात आलेला कोणताही निधी दीर्घकालीन गुंतवणूकीसाठी वापरण्यात आलेला नाही. कायम स्वरूपी खेळत्या भांडवलाखेरीज अल्पमुदतीच्या मालमत्तांसाठी वित्त पुरविण्याकरीता कोणताही दीर्घ मुदतीचा निधी वापरण्यात आलेला नाही.

(१८) या वर्षात कायद्याच्या कलम ३०१ अंतर्गत कंपनीने शेअर्सचे कसलेही अधिमान्य वाटप केलेले नाही.

(१९) या वर्षात कंपनीकडे कोणतेही अदत डिबेंचर्स नव्हते. त्या अनुसार कोणत्याही प्रतिभूती निर्माण करण्यात आलेल्या नाहीत.

(२०) या वर्षात अशा कोणत्याही सार्वजनिक निगम (शेअर्स वगैरे) द्वारे कंपनीने काहीही पैसे उभारलेले नाहीत की जे आमच्या अहवालात समाविष्ट आहेत.

(२१) व्यवस्थापनाने आम्हाला सादरीकरण केल्याप्रमाणे व लेखांच्या दस्ताचे प्रत्यक्ष पडताळणी तसेच उपलब्ध कागदपत्रांच्या आधारे भारतातील सर्वसाधारण लेखापरिक्षा बाबत स्विकृत कार्यप्रणालीनुसार कूठलाही मूद्दांबाबत गैरव्यवहार, अपहार आढळून आला नाही. किंवा संपूर्ण वर्षात कंपनीच्या निदर्शनास आला नाही. किंवा व्यवस्थापनासंबधी अशी कोणतीही बाबीची आम्हाला माहीती मिळाली नाही. किंवा व्यवस्थापनाने वित्तीय विवरणासंबधी असे कूठलेही प्रकरण चूकीच्या पद्धतीने नमूद केलेले नाही.

पी. एम. दळवी आणि कंपनी करिता,
सनदी लेखापाल
कं.नो.क्र. १०२०६५डब्ल्यू

मुंबई,
दि. ०७/०८/२०१४

(सी.ए. जयप्रकाश चौहान)
भागीदार (नं. ११८२०५)

हाफकिन जीव-औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

महत्त्वपूर्ण लेखांकन व ताळेबंद व नफा-तोटा पत्रकाचा भाग असलेल्या टीपा

अ) **कंपनीचा दृष्टीक्षेप**

हाफकिन जीव औषध निर्माण महामंडळ एक प्रायव्हेट मर्यादीत कंपनी असून कंपनी कायदा, १९५६ अंतर्गत नोंदणी झाली आहे. लसी व प्रतिविष यांचे उत्पादन, पणन व वितरण करण्यात अग्रेसर आहे. कंपनीचे सर्व समभाग शासनाच्या मालकीचे आहे.

(ब) **लेख्यांबाबत ढोबळ धोरण**

लेखेविषयक धोरणानुसार सादर वित्तीय विवरण केलेल्या कालावधी मधे उपयोजीतेमधे सातत्य आहे.

१. **लेखे कन्व्हेन्शन :**

अ) वित्तीय विवरण हे लेखे कन्व्हेन्शनच्या अंतर्गत केले आसून लेखेविषयक अनिवार्य मानकांच्या सह कंपनी नियम (लेखामानके) २००६ व कंपनी कायदा १९५६ (विस्तरापर्यंत लागू) व कंपनी कायदा २०१३ (मर्यादपर्यंत प्रमाणित) मधील तरतूदीच्या अनुषंगाने आहे.

ब) कंपनी साधारणपणे जमा झाल्याने झालेली वाढ लेखा व मान्यताप्राप्त उत्पन्न व खर्च व्यापारी व्यवस्था असते.

क) सर्वसाधारणपणे लेखेविषयक स्विकारलेल्या तत्वानुसार अर्थविषयक बाबींचे सादरीकरण केले जाते. मालमत्तेची व कर्जाची रक्कम या बाबत अंदाजपत्रक, आडाखे अनुसार लेखेविषयक बाबी सादरीकरणाच्या तारखेस संबंधित कालखंडातील महसूल प्राप्ती व खर्च या आधारे करण्यात येतात. या संदर्भातील खरे निष्कर्ष अंदाजपत्रकाचे अनुमान यातील फरक निश्चित निष्कर्ष जाहिर होण्याच्या किंवा अंमलात येण्याच्या काळात ध्यानात येतो.

ड) सर्वसाधारणपणे स्विकृत लेखे तत्वानुसार (जी.ए.ए.पी) व्यवस्थापणाला वित्तीय विवरणाला मधे व्यवस्थापणाला खात्रीपूर्वक निर्णय, आराखडे / अंदाज व आडाखे तयार करावे लागतात ज्याचा परिणाम लेखाविषयक धोरणे लागू करताना व मालमत्तेची किंमत, दायीत्व, आर्थिक प्राप्ती, खर्च व आकस्मिक घोषित करण्यासाठी या बाबी वित्तीय विवरण ज्या तारखेला केले आहे त्या दिवसाच्या असतात.

इ) विद्यमान व पूर्वीच्या बाबींचे वर्गीकरण

कंपनी कायदा, १९५६ सुधारीत शेड्यूल ६ नुसार असलेले निकषानुसार सर्व मालमत्ता व दायीत्व यांचे विद्यमान व पूर्वीचे असे वर्गीकरण कंपनीच्या सर्वसाधारण कार्यप्रणालीनुसार होते व इतर निकष सुरवातीला मूद्याप्रमाणे असतात.

मालमत्ता

मालमतेचे वर्गीकरण विद्यमान म्हणून करता येते जेव्हा खालील निकषांची पूर्तता होत असते.

अ) येथे वास्तव अपेक्षीत असते. किंवा विक्री किंवा स्वउपभोगाचा हेतू - कंपनीच्या सर्वसाधारण कार्यप्रणाली वापरानुसार.

ब) प्राथमिक दृष्टया व्यापारी हेतूने लक्षात घेणे.

क) जाहिर केलेल्या तारखेपासून १२ महिन्यानंतर यातील वास्तव अपेक्षीत असते हि बाब निधी असतो किंवा निधी सममुल्य देवाणघेवाणीच्या मर्यादे पूरते. किंवा दायित्वाची देणी भागविण्यासाठी जर जाहीर केलेल्या तारखेच्या नंतर कमीत कमी १२ महिन्यानंतर वापरली तर.

दायित्व

दायित्वाचे वर्गीकरण विद्यमान म्हणून करता येईल जर ते खालिल निकषांची पूर्तता करत असेल.

अ) कंपनीच्या सर्वसाधारण कार्यप्रणालीनुसार ते जर समायोजीत केले असेल.

ब) प्राथमिक दृष्टया व्यापारी हेतूने असेल.

क) जाहिर केलेल्या तारखेच्यां १२ महिन्याच्या आत समायोजनासाठी प्रलंबीत असेल.

ड) जाहिर केलेल्या तारखेपासून कमीत कमी १२ महिन्यानंतर कूठल्याही अटी विना समायोजित करण्याबाबतचा हक्क कंपनीकडे नसला पाहिजे. दायित्व असे असू शकते.

दायित्वांच्या अटी ज्या समोरच्या पार्टीसाठी पर्याय असू शकतील व ज्यायोगे समायोजन होऊ शकेल ते समभागाच्या स्वरुपात जारी करुन करता येइल परंतू यामूळे वर्गीकरणावर परिणाम होऊ नये.

विद्यमान मालमत्ता / दायित्वामधे विद्यमान नसलेल्या वित्तीय मालमत्तेचा काही भागाचा समावेश होतो. दायीत्व, किंवा इतर मालमत्ते, यांचे वर्गीकरण विद्यमान नसलेली कार्यप्रणाली म्हणून होते.

- कार्यप्रणालीचा कालावधी म्हणजे मालमत्तेचे प्रक्रिये करीता संचलित करुन त्यापासून निधी किंवा निधी सममूल्य काही वास्तवात येणे.

२. **वस्तुसूचीचे मुल्यमापन :-**

अ) तयार माल व प्रक्रीया सुरू असलेला माल याच्या वस्तुसूचीचे मूल्य हे निम्नस्तरावर तसेच त्यांचे वसूल होण्याजोगे मूल्य ह्यावर आधारलेले आहे. कारखान्यात पडून असलेल्या तयार मालाचे मुल्य उत्पादन शुल्क सोडून करण्यात आले आहे.

ब) कच्चामाल, आवेष्टन साहित्य व भांडार व सुटे भाग ह्यांचे मुल्यांकन अशा मालाच्या किमती कमी होत असल्याचे निदर्शनास आल्याशिवाय त्यांचे मुल्यांकन त्यांच्या किंमतीनुसार करण्यात आले आहे. त्याचप्रमाणे ह्या मालापासून तयार माल बनविल्यावर त्यांचे मुल्य हे त्यांच्या विक्रीतून मिळू शकणाऱ्या निव्वळ मुल्याइतकेच असते व त्याबाबतीत ह्या मालाचे मुल्य त्यांच्या विक्रीतून मिळू शकणाऱ्या निव्वळ मुल्याइतकेच ठरविण्यात आले.

क) भांडार व सुटे भाग ह्यांच्या वस्तुसूचिमध्ये लेखन साहित्य, घोड्यांचे व प्राण्यांचे खाद्य, प्रयोग शाळेतील रसायने व इतर साठ्याचा समावेश आहे.

३. **स्थिर मालमत्ता :-**

अ) स्थिर मत्तेचे मूल्य हे ती संपादन करतानाचे मूल्य किंवा बांधकामातून संचित घसारा वजा करून आलेले मूल्य यांच्या आधारे घेतले आहे. त्यास देणगी म्हणून मिळालेल्या स्थिर मत्तेचा अपवाद आहे. कंपनीने त्यासाठी केलेल्या खर्चाचे भांडवलीकरण करण्यात आले आहे.

ब) विस्तार आणि आधुनिकिकरण प्रकल्पांची अंमलबजावणी सुरू असताना त्यांच्या बांधकामासाठी किंवा स्थिर मत्ता संपादण्यासाठी कर्जावरील व्याजासह केलेला खर्च हा चालु असलेली भांडवली कामे या शिर्षकाखाली अंतर्भूत केलेला आहे आणि सदर प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर योग्य त्या शिर्षकाखाली त्याचे भांडवलीकरण करण्यात आले आहे.

४. **घसारा :-**

कंपनी कायदा, १९५६ च्या अनुसूची १४ मध्ये निर्देशित केलेल्या दरानुसार उतरत्या मूल्यावर आधारित घसारा आकारण्यात आलेला आहे. त्यास खालील अपवाद आहेत.

अ. सर्पां व्यतिरिक्त इतर पाळीव जनावरांवर आकारण्यात आलेला घसारा त्यांची काही विक्री झाली असल्यास ती वजा करून त्यांच्या ४० टक्के उतरत्या मुल्यावर आकारण्यात आलेला आहे. घसारा लेखे प्रमाणित लेखे ६ नुसार नाहीत.

ब. संशोधन व विकास यावर झालेल्या भांडवली खर्चावर उतरत्या मुल्याच्या १५ टक्के ह्या आधारे घसारा आकारण्यात आलेला आहे. घसारा लेखे प्रमाणित लेखे ६ नुसार नाहीत.

क. निरनिराळ्या विभागात असलेल्या संयंत्रे व यंत्र सामुग्रीचा किती पाळ्यांमध्ये वापर करण्यात आला ह्या आधारे त्यावरील अतिरिक्त पाळी भत्त्याची निश्चिती केली आहे. (Refer Note 21(a))

ड. अहवाल वर्षांत विकलेल्या, निकालात काढलेल्या किंवा मोडतोड झालेल्या मालमत्तेवर घसारा ज्या महिन्यात ही मत्ता विकली, निकालात काढली किंवा मोडतोड झाली, त्या कालावधीपर्यंतच आकारण्यात आला आहे.

इ. विकून टाकून किंवा वर्षात काढून टाकण्यात आलेल्या मालमत्ता घसारा महिन्यात अशा मालमत्ता विक्री करून किंवा काढून टाकून ज्या पर्यंत देण्यात येत आहे.

५. **गुंतवणूक :-**

अ) दिर्घकालीन गुंतवणुकीचे ठराविक मूल्यांकन असते. दिर्घकालीन गुंतवणुक जर ती गुंतवणुक तात्पुरत्या स्वरुपा व्यतिरीक्त असेल व अवमूल्यन झाले असेल तर त्यासाठी तरतूद करावी लागते.

ब) सध्याची गुंतवणुक ही निश्चित ठराविक मूल्यांकन असलेल्या किंवा अनुकूल मूल्यांकन असलेल्या पैकी जे कमी असेल अशा आहेत.

६. **परदेशी चलनातील चढ-उतार :-**

१) निर्यातीद्वारे केलेली विक्री ही लेख्यात सुरवातीस निर्यात केलेल्या मालाचे बाजारातील दराशी निगडीत ठेवून घेण्यात आलेली आहे. त्या वर्षात तिचे वसूल झालेल्या मूल्याचे समायोजन करून घेण्यात आले आहे. वसूल न झालेल्या निर्यातीचे मूल्य ऋणको वर्षाअखेर लागू असलेल्या विनिमय दरात मूल्यांकन करण्यात आले.

लेख्यात आयात केलेला कच्चा माल, भांडार व सुटे भाग यावरील खर्च त्या बाबींचे प्रत्यक्ष पैसे घेताना जो विनीमय दर होता त्यानुसार मूल्यांकन करून घेतले आहे. ज्या बाबींचे वर्ष अखेर पैसे देणे बाकी होते त्यांचे मूल्यांकन त्या वर्षाअखेरीस असलेला विनिमय दर लक्षात घेऊन करण्यात आले आहे.

७. **महसुल मान्यता :-**

अ) उत्पादनांची विक्री मान्य असते तेव्हा त्यातील धोका आणि मोबदला ग्राहकांवर टाकला जातो.

ब) सेवांमार्फत मिळणारा महसूल मान्य असतो जेव्हा सेवा पूर्ण उपयोगी होतात.

८. **सेवा निवृत्तीचे फायदे :-**

१) **उपदान :** उपदानासाठी तरतुद तदर्थ पध्दतीवर केली आहे.

२) **भविष्य निर्वाह निधी :** भविष्य निर्वाह निधी आणि कुटुंब निवृत्तीवेतन ह्यासाठी अंशदान योग्य त्या अधिकाऱ्याकडे जमा केले आहे ते देय झाल्यावर नफा-तोटा पत्रकात भारित करण्यात आले आहे.

३) **रजा वटविणे :** महामंडळाने आपल्या कर्मचाऱ्यांना ते सेवेत असताना तसेच सेवानिवृत्त होताना रजा वटविण्याची

सुविधा दिलेली आहे. वर्ष अखेरीस असा वापर न केलेल्या रजेच्या आधारे अशा उपर्जित रजेचे रोखीकरणासाठी लेख्यात तरतूद करण्यात आलेली आहे.

९. **संशोधन व विकास कामावरील खर्च :-**

संशोधन व विकास कार्यासाठीचा महसुली खर्च तो ज्या वर्षी करण्यात आला त्या वर्षी नफा-तोटा पत्रकात त्या त्या नैसर्गिक लेखाशिर्षकाखाली दाखविला जातो.

१०. **प्राप्तीवरील कर :-**

अ) संपूर्ण वर्षभरातील करदान उत्पन्नाच्या आधारे चालू वर्षातील द्यावयाच्या कर रकमेचे निर्धारण करण्यात आले.

ब) करदान उत्पन्न व लेखानुसार उत्पन्न या मधील करकानुसार त्या कालावधीमधील वस्तूस्थिती ध्यानात घेऊन निव्वळ थकित कर निश्चिती त्या अधीन असेल. एका विशिष्ट कालावधी निर्मीत झालेले लेख्यातील उत्पन्न एका किंवा त्यापेक्षा जास्त कालावधी उलटण्यात नमूद केले जाऊ शकते. असे करताना कर निर्धारण अस्तित्वातील दराप्रमाणे, नियमाप्रमाणे राबविली जाते.

११. **राखीव निधी :-**

मागील प्रथेप्रमाणे या वर्षीचा नफा सर्व साधारण राखीव (निधी) कडे परस्पर वर्ग करण्यात आला असून सर्वसाधारण राखीव (निधी) यामधून रकमा काढून तोटे कमी करण्यात आलेले आहेत.

१२. **मालमत्तेची दुर्बलता :-**

मालमत्तेचे मूल्य जेव्हा त्यापासून मिळणा-या प्राप्तिच्या मूल्यापेक्षा जास्त होते तेव्हा ती मालमत्ता दुर्बल झाली असे समजतात. ज्या कालखंडात मालमत्ता दुर्बल झाली व त्यांमुळे झालेल्या नुकसान हा त्या वर्षाच्या नफा/तोटा लेख्यामध्ये गणला जातो. मालमत्तेच्या प्राप्ती मूल्याच्या अंदाजामध्ये जर बदल झाला तर दुर्बलते मूळे सुरुवातीच्या काळात होणारा तोटा परतवीता येतो.

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

दि. ३१ मार्च, २०१३ रोजी संपणाऱ्या वर्षाचे रोख ओघ विवरणपत्र

(रक्कम रु.)

			३१.३.२०१३ रोजी (रूपये)	३१.३.२०१२ रोजी (रूपये)
(अ)	**प्रवर्तनाच्या कार्यातून येणाऱ्या रोख रकमेच्या ओघ**			
	कर भरण्यापूर्वीचा निव्वळ नफा		३८५,६८७,५८२	(६४,२५९,५८३)
	खालील बाबींसाठी समायोजन :			
	घसारा		३२,९४४,७४१	२६,४५१,८५६
	स्थिर मत्ता विक्रीवरील (नफा)/ तोटा		--	--
	व्याज		७९,१८५,४५४	५४,१११,३५६
	प्राप्त झालेले व्याज		(१२,३५८,७०१)	(७,४६२,८९१)
	शंकास्पद येणे रक्कमे साठी तरतूद		--	
	खेळत्या भांडवलातील बदलांपूर्वीचा नफा		**४८५,४५९,०७६**	**८,८४०,७३८**
	मागील वर्षाचे समायोजन			
	व्यापारातील व इतर प्राप्ती होण्याजोगी (वाढ/ घट)		(१८७,१७३,८०१)	(८९,५०६,३८७)
	व्यापारातील व याद्यांमधील प्राप्त होण्याजोगी (वाढ/ घट)		(१७०,५९९,०२०)	(२१८,३७१,०३४)
	व्यापारातील व इतर देय रकमांतील (वाढ/ घट)		४,४५७,८२५	३४९,६२३,७८०
			१३२,१४४,०८०	**५०,५८७,०९८**
	प्रवर्तनातून मिळालेली रोख रक्कम			
	वजा : भरलेले कर		(४०,५४५,६६९)	(६,०९३,२५०)
	प्रवर्तनातून येणारे/जाणारे निव्वळ रोखीचा ओघ	**(अ)**	**९१,५९८,४११**	**४४,४९३,८४७**
ब)	**गुंतवणूकीच्या कामकाजातून येणारा रोखीचा ओघ**			
	नियत मत्तेची विक्री		(३४,२४९,३३०)	(४६,७७७,९३७)
	प्राप्त झालेला लाभांश		८,८१४,४६४	४.४२३.८२१
	गुंतवणूकीच्या कामकाजातून येणारा/(जाणारा			
	निव्वळ रोखीचा ओघ	**(ब)**	**(२५,४३४,८६६)**	**(४२,३५४,११६)**
क)	**वित्तीय व्यवहारातून आलेला रोखीचा ओघ**			
	निर्गमित शेअर्स		५७,३५२,१८४	९७,७१०,४५७
	एपकंपनीस दिलेले कर्ज		(६,८००,०००)	(१५,५५०,०००)
	दिलेले व्याज		(७९,१७५,७७२)	(५४,१०१,६७३)
	जाणारा ओघ	**(क)**	**(२८,६२३,५८८)**	**२८,०५८,७८३**
	वर्षाअखेरीस असलेली रोख रक्कम व			
	तत्सम सममुल्य	(अ+ब+क)	३७,५३९,९५८	३०,१८९,५१५
	प्रारंभीची रोख शिल्लक		१०१,८६९,११४	७१,६७०,५९९
	अखेरची रोख शिल्लक		**१३९,४०९,०७२**	**१०१,८६९,११४**

नोट : रु. ७८,२९,६२७/- एवढ्या परदेशी चलनाच्या तोटा (प्राप्ती रु. १३४,६४,०२८/-) हा स्वतंत्रपणे उपरोक्त विवरणात दर्शविलेला नाही.

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

दि. ३१ मार्च, २०१३ रोजी संपणाऱ्या वर्षाचे रोख ओघ विवरणपत्र

(रक्कम रु.)

		रूपये	३१.३.२०१३ रोजी (रूपये)	३१.३.२०१२ रोजी (रूपये)
२.	**रोख रक्कम व रोख रक्कमे समान**			
	हातात रोख		२७२,६७९	४,६०,३९६
	शेड्युल बँक शिल्लक			
	चालु खाते		९,६८१,४६६	२३,३९,४७१
	ठेव खाते		१२९,४५२,७०१	९९०,६२,८५३
	हातात शिल्लक असलेले पोस्टल तिकीटे		२,२२६	६,३९४
	एकूण		**१३९,४०९,०७२**	**१०१,८६९,११४**

पी. एम. दळवी आणि कंपनी करिता,
सनदी लेखापाल
कं.नो.क्र. १०२०६५डब्ल्यू

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित करिता

(सी.ए. जयप्रकाश चौहान)
भागीदार (नं. ११८२०५)
स्थळ : मुंबई
दिनांक : ०७/०८/२०१४

एस. एस. झेंडे	डॉ. अभय चौधरी	एस.एस. पटवर्धन	नितीन कातोरे
व्यवस्थापकीय संचालक	संचालक	व्यवस्थापक (लेखा)	सहा. कंपनी सचिव

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित
३१ मार्च २०१३ अखेरचा ताळेबंद

(रक्कम रु.)

		अनूसूची	३१.३.२०१३ रोजी रूपये	३१.३.२०१२ रोजी रूपये
अ	**समभाग व दायित्व**			
१)	**समभागधारकांचा निधी**			
	अ) भाग भांडवल	१	८७०,६६,०००	८७०,६६,०००
	ब) राखीव व अतिरिक्ते	२	४४५६,१६,९२९	१७४३,५०,७५०
			५३२६,८२,९२९	२६१४,१६,७५०
२.	**विद्यमान नसलेल्ये दायित्व**			
	अ) दिर्घ मूदतीचे कर्ज	३	४६९,५३,१०४	४६९,४३,४२१
	ब) दिर्घ मूदतीचे तरतूद	४	३७३,६१,४११	३०५,६२,५१७
			८४३,१४,५१५	७७५,०५,९३८
३.	**विद्यमान दायित्व**			
	अ) अल्पकालीन कर्ज	५	५३९९,८८,४७८	४२५७,३४,३७२
	ब) व्यापारी देणी	६	७१६४,०५,२०३	७७१७,५४,७६१
	क) इतर विद्यमान दायित्व	७	१५५,५०,७७४	३७५,६२,१७१
	ड) अल्पकालीन तरतूदी	८	१४०३,९९,२५३	५९३,२६,९५९
	इ) स्थगित कर दायित्व	९	३१,५८,१९४	--
			१४१५५,०१,९०२	१२९४३,७८,२६३
		एकूण	२०३२४,९९,३४६	१६३३३,००,९५१
ब)	**मालमत्ता**			
१)	**विद्यमान नसलेली मालमत्ता**			
	अ) अचल मालमत्ता			
	१) द्रव्य मालमत्ता	१०	१९६६,२०,४७२	२०४२,४२,२०६
	२) प्रगती पथावरील भांडवली काम		३९१,८२,६५४	३०२,५६,३३१
	ब) बिद्यमान नसलेली गुंतवणूक	११	४३,६५,०००	४३,६५,०००
	क) निव्वळ करविषयक मालमत्ता	९	--	७७,६३,२०९
	ड) दिर्घकालीन कर्ज व अग्रिम	१२	८२,०२,६५४	११२,५२,६५४
			२४८३,७०,७८०	२५७८,७९,४००
२.	**विद्यमान मालमत्ता**			
	ब) गुंतवणूक	१३	५९२८,५६,६००	४०५६,८२,७९९
	क) व्यापारी येणी	१४	९०२८,४९,३३४	७१५५,३१,१००
	ड) निधी व नीधी सममुल्य	१५	१३९४,०९,०७२	१०१८,६९,११४
	इ) अल्पकालीन कर्ज व अग्रीम	१६	१४९०,१३,५६०	१५२३,३८,५३८
	ई) इतर विद्यमान मालमत्ता		--	--
			१७८४१,२८,५६६	१३७५४,२१,५५१
		एकूण	२०३२४,९९,३४६	१६३३३,००,९५१

विशेष लेखांकन धोरण व लेखांचा भाग असलेल्या टिपा वर उल्लखिलेल्या अनुसूचि १७ ह्या ताळेबंदाचा आहे.
ह्याच तारखेचा आमच्या अहवालानुसार

पी. एम. दळवी आणि कंपनी करिता,
सनदी लेखापाल
कं.नो.क्र. १०२०६५डब्ल्यू

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित करिता

(सी.ए. जयप्रकाश चौहान)
भागीदार (नं. ११८२०५)
स्थळ : मुंबई
दिनांक : ०७/०८/२०१४

एस. एस. झेंडे	डॉ. अभय चौधरी	एस.एस. पटवर्धन	नितीन कातोरे
व्यवस्थापकीय संचालक	संचालक	व्यवस्थापक (लेखा)	सहा. कंपनी सचिव

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

३१ मार्च २०१३ ला संपलेल्या वर्षाचे नफा - तोटा पत्रक

(रक्कम रु.)

		अनूसूची	३१.३.२०१३ रोजी रूपये	३१.३.२०१२ रोजी रूपये
१)	कार्यातून महसूल प्राप्ती	१७	२,६५७,११८,६४१	१,६०५,३१२,०००
	वजा : अबकारी कर		५३२,२९०	९३,७९९
			२,६५६,५८६,३५१	१,६०५,२१८,२०१
२.	इतर प्राप्ती	१८	२३,२५४,९८६	३६,४८८,७२४
३.	**एकूण महसूल उत्पन्न (१+२)**		**२,६८८,८४१,३३७**	**१,६४१,७०६,९२५**
४.	**खर्च**			
	अ) वापरलेल्या सामूग्रीची किंमत	१९	१,८२३,८८५,०१७	१,३०७,७०८,६८८
	ब) सिद्ध वस्तूंची खरेदी	१९(ब)	--	--
	क) सिद्ध सच्तूच्या साठवि मालात तसेच प्रगतीपथावर असलेल्या कामात झालेले बदल	१९(क)	(१११,८५५,१६२)	(२२,०९५,५८७)
	ड) कर्माचा-यांच्या लाभापोटीच्या खर्च	२०	२३९,०६३,०३७	१७३,६५३,२६५
	इ) वित्तीय किंमत	२१	१००,६९६,०५४	७०,७०८,५०१
	ग) घसारा व ओमोटटायझेशन खर्च	९	३२,९४४,७४१	२६,४५१,८५६
	ज) इतर खर्च	२२	२१८,४२०,०६८	१४९,५३९,७८५
	एकूण खर्च		**२,३०३,१५३,७५५**	**१,७०५,९६६,५०८**
५.	**करपूर्व नफा (३-४)**		**३८५,६८७,५८२**	**(६४,२५९,५८३)**
६	करापोटीचा खर्च			
	अ) विद्यमान कर खर्च		१०३,५००,०००	--
	ब) गतवर्षिच्या करावे समयोजन		--	(१४,७२०,९४७)
	क) निव्वळ विद्यमान कर खर्च		१०३,५००,०००	(१४,७२०,९४७)
	ड) डेफर्ड कर		१०,९२१,४०३	४,४२१,१९५
७.	**करोत्तर नफा (५-६)**		**२७१,२६६,१७९**	**(७४,५५९,३३५)**
८.	प्रस्ताविक लाभांशावरील कर			–
९.	सर्वसाधारण बचतीसाठी निधी वळविणे			
	समभाग संख्या		८७,०६६	८७,०६६
८	रु. १००० प्रत्येची प्रतिसमभाग उत्पन्न			
	अ) बेसिक व डायल्यूटेड		३,११६	(८५६)

विशेष लेखांकन धोरण व लेखांचा भाग असलेल्या टिपा वर उल्लखिलेल्या अनुसूचि १७ ह्या ताळेबंदाचा आहे.
ह्याच तारखेचा आमच्या अहवालानुसार

पी. एम. दळवी आणि कंपनी करिता,
सनदी लेखापाल
कं.नो.क्र. १०२०६५डब्ल्यू

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित करिता

(सी.ए. जयप्रकाश चौहान)
भागीदार (नं. ११८२०५)
स्थळ : मुंबई
दिनांक : ०७/०८/२०१४

एस. एस. झेंडे	डॉ. अभय चौधरी	एस.एस. पटवर्धन	नितीन कातोरे
व्यवस्थापकीय संचालक	संचालक	व्यवस्थापक (लेखा)	सहा. कंपनी सचिव

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

१ : भाग भांडवल

विवरण	३१.३.२०१३		३१.३.२०१२	
	शेअर नं.	रु.	शेअर नं.	रु.
(अ) अधिकृत				
प्रत्येकी रु. १,०००/- किंमती शेअर्स	१,००,०००	१००,०००,०००	१,००,०००	१००,०००,०००
(ब) विक्रीस काढलेले, अभिदत्त व भरणा झालले समभाग रु. १०००/- मूल्य प्रत्येकी पेडअप १०,००० प्रत्येकी वितरीत जारी पेडअप (संपूर्णपणे शासनाचे किंवा त्यांनी नामनिर्देश केलेल्या कडे)	८७,०६६	८७,०६६,०००	८७,०६६	८७,०६६,०००
एकुण :	८७,०६६	८७,०६६,०००	८७,०६६	८७,०६६,०००

१ (अ) Details of shares held by each shareholder holding more than 5% shares.

समभाग धारकचे नाव	३१.३.२०१३		३१.३.२०१२	
	शेअर नं.	% holding of Shares	शेअर नं.	% holding of Shares
महाराष्ट्र सरकार	८७०६६	१००%	८७०६६	१००%

1 (b) The reconciliation of number of shares outstanding is set out below :

विवरण	३१.३.२०१३		३१.३.२०१२	
	शेअर नं.	रु.	शेअर नं.	रु.
वर्षाच्या सुरवातीचे समभाग	८७,०६६		८७,०६६	
जारी समभाग जमा	--			
रद्द झालेले समभाग	--			
वर्षाच्या अखेरीचे समभाग	८७,०६६		८७,०६६	

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

२. साठा आणि अतिरिक्त

विवरण	३१.३.२०१३	३१.३.२०१२
(अ) राखीव भांडवली		
मूळ साठा	१,८०९,९६७	१,८०९,९६७
बंद होते वेळीचा साठा	**१,८०९,९६७**	**१,८०९,९६७**
(ब) सामान्य राखीव		
मूळ साठा	१७२,५४०,७८३	२४७१,००,११८
जमा/(वजा) :		
नफा व नुकसान	२७१,२६६,१७९	(७४५,५९,३३५)
वजा : चालू वर्षात वापरलेला / स्थानांतरीत केलेला	--	--
बंद होते वेळीचा साठा	४४३,८०६,९६२	१७२५,४०,७८३
एकूण	**४४५,६१६,९२९**	**१७४३,५०,७५०**

३. दीर्घकालीन खर्च

विवरण	३१.३.२०१३	३१.३.२०१२
महाराष्ट्र शासनाकडून (कृपया पहा मूद्दा क्र. २३ (१३६अ)	३९,७८१,३४०	३९,७८१,३४०
महाराष्ट्र शासनाच्या कर्जावरील संचीत देय असलेले व्याज*	६,६७३,४८०	६,६७३,४८०
महाराष्ट्र शासनाकडून (मत्स्योद्योग विभाग) **	१४८,९६६	१४८,९६६
यावरील संजीत व देय असलेले व्याज	३४९,३१८	३३९,६३५
एकूण	**४६,९५३,१०४**	**४६,९४३,४२१**

* परत केली बाबत विशिष्ट वेळापत्रक नाही

** दि. ९.३.१९७७ पासून कबजा केलेल्या निश्चित मालमत्ते बाबत खरेची ग्राह्यते बाबत निवेदन. कब्जाकरणेबाबतचा करारनामा या तारखेपर्यंत अंतिम झालेला नाही.

३. दीर्घकालीन तरतूद

विवरण	३१.३.२०१३	३१.३.२०१७
रजारोखी करणासाठी तरतूद	३७,३६१,४११	३०,५६२,५१७
एकूण	**३७,३६१,४११**	**३०,५६२,५१७**

NOTES FORMING OF THE FINANCIAL STATEMENTS

५. अल्प मुदतीचे कर्ज

विवरण	३१.३.२०१३	३१.३.२०१२
* बँकाची मागणिनुसार परत देय असलेले कर्ज (सुरक्षीत)	५३९९,८८,४७८	४२५७,३४,३७२
एकूण	५३९९,८८,४७८	४२५७,३४,३७२

* चालू भांडवली कर्ज - कॅनरा बँक व बँक ऑफ इंडिया कडून
(माल साठा गहाण खता द्वारे प्राथमिक द्रष्टया सुरक्षीत व बूक डेप्ट. तदनंतर उभयपक्षी यंत्रसामुग्रीचे गहाणखत व इतर स्थिर मालमत्ता पूणे व मुंबई येथील)

६. व्यापारी देणी

विवरण	३१.३.२०१३	३१.३.२०१२
व्यापारी देणी		
स्विकृत		
१) वस्तूकरताची देणी	९७९,४८,०८१	१४२७,९९,१९०
२) खर्चासाठीची देणी	६१८४,५७,१२२	६२८९,५५,५७१
एकूण	७१६४,०५,२०३	७७१७,५४,७६१

७. इतर विद्यमान दायित्व

विवरण	३१.३.२०१३	३१.३.२०१२
अ) विद्यमान दायित्व	६८,९८,६८३	२९८,९०,३६१
ब) विद्यमान देणी		
१)सिद्ध मालावरील अनिवार्य अबकारी कर	२०,००५	५५,०३४
२) वितरक व इतरांकडूनच्या ठेवी	८६,३२,०८६	७६,१६,७७६
एकूण	१५५,५०,७७४	३७५,६२,१७१

८. अल्पकालीन गुंतवणूक

विवरण	३१.३.२०१३	३१.३.२०१२
अ) तरतूद		
खर्चासाठी तरतूद		
१) उपदान	४६१,०९,०८७	२७९,९१,१२१
२) लाभांश	१०४,४७,९२०	१०४,४७,९२०
३) लाभांशावरील कर	--	१६,९५,१७५
एकूण (अ)	५६५,५७,००७	४०१,३४,२१६
ब) करांसाठी तरतूद		
१) आयकर तरतूद	१८८६,८२,५८३	८५१,८२,५८३
२) फ्रींज बेनिफीट करतरतूद	८,०१,६१६	८,०१,६१६
एकूण	१८९४,८४,१९९	८५९,८४,१९९
वजा – अग्रीमकर व स्रोतामधून कर कपात	१०५६,४१,९५३	६६७,९१,४५६
एकूण (ब)	८३८,४२,२४६	१९१,९२,७४३
एकूण	१४०३,९९,२५३	५९३,२६,९५९

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

१० : स्थिर मालमत्ता (मुल्यानुसार)

सर्व आकडे रुपयात

मालमत्तेचे वर्णन	घसारा दर	एकूण स्थूल मूल्य (GROSS BLOCK) रोजी (रूपये) ०१-०४-२०१२	अधिक	वजावट	रोजी (रूपये) ३१-०३-२०१३	घसारा (DEPRECIATION) ३१.०३.२०१२ पर्यंत	सर्व वर्षासाठी	वजावट	३१.०३.२०१३ पर्यंत	निव्वळ मूल्य (NET BLOCK) रोजी (रूपये) ३१-०३-२०१३	रोजी (रूपये) ३१-०३-२०१२
इमारत	१०%	१०८,४५७,३४५	५९१,०१२	-	१०९,०४८,३५७	५५२,३०,०४८	५,३६६,०८२	-	६०,५९६,१३०	४८,४५२,२२७	५३,२२७,२९७
उपकरणे व साधने	१३.९१%	२४६,३१७,७४५	८,५६६,४०५	-	२५४,८८४,१५०	१३३०,३४,५६०	१६,६३४,०७३	-	१४९,६६८,६३३	१०५,२१५,५१७	११३,२८३,१८५
विद्युत यंत्रणा व साधन सामुग्री	१३.९१%	३३,०८०,१९५	-	-	३३,०८०,१९५	२०२,३८,७७६	१,७८६,२४१	-	२२,०२५,०१७	११,०५५,१७८	१२,८४१,४१९
वातानुकूल संयंत्रे वातानुकूल कांसाहित	१३.९१%	३८,३११,२३८	६६,०८९	-	३८,३७७,३२७	२७८,९४,१६२	१,४५४,८०७	-	२९,३४८,९६९	९,०२८,३५८	१०,४१७,०७६
फर्निचर व फिक्चर्स	१८.१०%	१०,३३३,६०६	३,१२६,८२५	-	१३,४६०,४३१	६५,५२,७६१	१,२५१,५१६	-	७,८०४,२७७	५,६५६,१५४	३,७८०,८४५
कार्यालय व इतर सामुग्री	१३.९१%	३,१२३,६७९	२०३,५८२	-	३,३२७,२६१	२७,५०,९८६	९९,७३६	-	२,८५०,७२२	४७६,५३९	३७२,६९३
इलेक्ट्रोनिक सामुग्री	४०.००%	१७,२९७,८५३	२,५५१,५१८	-	१९,८४९,३७१	१२५,७३,००७	२,५७६,१५१	-	१५,१४९,१५८	४,७००,२१३	४,७२४,८४६
वाहतुकीची सामुग्री	२०%	९२८,५२०	४३८,९२२	-	१,३६७,४४२	८,८३,२९९	३९,१५३	-	९२२,४५२	४४४,९९९	४५,२२१
प्रयोगशाळेतील सामुग्री	१३.९१%	५,०४२,३७४	२७,६०४	-	५,०६९,९७८	४२,८३,७३२	११६,०६७	-	४,३९९,८००	६७०,१७८	७५८,६४१
वाहने	२५.८९%	२,७१४,३८४	२,३९०,४४०	-	५,१०४,८२४	२२,१२,७४९	३५०,७७२	-	२,५६३,५२१	२,५४१,३०३	५०१,६३५
पशुधन	४०%	१३,१६७,२३६	७,३६०,६१०	-	२०,५२७,८४६	९२,६४,१०४	३,२१२,२११	-	१२,४७६,३१५	८,०५१,५३१	३,९०३,१३२
संसोधन व विकास कार्यावरील खर्च	१५%	२,०८६,८०६	--	-	२,०८६,८०६	१७,००,५९०	५७,९३२	-	१,७५८,५२२	३२८,२८४	३८६,२१६
एकुण रूपये		४८०,८६०,९८१	२५,३२३,००७		५०६,१८३,९८८	२७६६,१८,७७५	३२,९४४,७४१	-	३०९,५६३,५१६	१९६,६२०,४७२	२०४,२४२,२०६
मागील वर्षी एकुण रूपये		३९५,७८५,११६	८५,०७५,८६५		४८०,८६०,९८१	२५०१,६६,९१८	२६,४५१,८५६	-	२७६,६१८,७७५	२०४,२४२,२०६	

नोंधः- १) एकूण स्थूल स्थिर मत्तेमध्ये ९-०३-१९७७ पासून महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळाकडून संपादन केलेल्या रु. १,६४,७३९ च्या मालमत्तेचा समावेश आहे. ती ताब्यात घेण्याचा करार अद्याप निश्चित करण्यात आलेले नाही.

इमारत	१,०७,६६९
संयंत्रे व यंत्रसामग्री	४७,०११
फर्निचर व फिक्चर्स	८,३१९
कार्यालयातील साधने	१,७४०
एकूण :	**१,६४,७३९**

ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

९. स्थगित कर मालमत्ता

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
स्थगित कर मालमत्ता घटक		
(अ) स्थगित कर मालमत्ता	(३१,५८,१९४)	७७,६३,२०९
एकूण	**(३१,५८,१९४)**	**७७,६३,२०९**

११. विद्यमान नसलेली गूंतवणूक

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
संपूर्ण मालकीची असलेली हाफकिन अजिंठा फार्मा लि. या दूय्यम कंपनीच्या समभाग गूंतवणूक (किंमत) (दर्शवलेली)		
१३६५० समभाग रु. १०० मूल्याचे व रु. ७५० मूल्याचे ४०० समभाग	४३,६५,०००	४३,६५,०००
एकूण	**४३,६५,०००**	**४३,६५,०००**

१२. दीर्घकालीन कर्ज आणि आगाऊ (असुरक्षित, वस्तू म्हणून ग्राह्य)

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
सुरक्षा ठेवी, विक्री ठेव,	३,४०,५५०	३३,९०,५५०
वैधानीक ठेव	७८,६२,१०४	७८,६२,१०४
एकूण	**८२,०२,६५४**	**११२,५२,६५४**

१३. इन्वेन्टरीज

(खर्च किंवा वसून कमी मूल्य वेग)
(मूल्य आणि व्यवस्थापन प्रमाणित घेतले म्हणून)

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
कच्चामाल	२३४१,२६,८९०	१७२६,७४,७०१
आवेष्टन साहित्य	३६९,८५,४२६	२३८,१०,०५८
प्रक्रियेतील माल	१३८६,८७,५६३	१७२७,०३,२५९
तयार माल	१८०२,४४,०४९	३४३,७३,१९१
सामान व सुटे भाग	२८,१२,६७२	२१,२१,५९०
एकूण	**५९२८,५६,६००**	**४०५६,८२,७९९**

ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

१४. व्यापारी येणी (असुरक्षित वस्तू म्हणून ग्राह्य)

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
व्यापारी येणी सहामहिन्यापेक्षा जास्त कालावधीतील प्रलंबीत येणी	११२,०९,००८	३४६,२३,३०८
सहा महिन्या कमी पेक्षा	८९२९,३३,८५८	६९००,९८,००७
ब) इतर व्यापारी येणी		
सब टोटल	९०४१,४२,८६६	७२४७,२१,३१५
वजा		-
शंकास्पद व वाईट येणी	१२,९३,५३२	९१,९०,२१५
एकूण	**९०२८,४९,३३४**	**७१५५,३१,१००**

१५. रोख आणि बँक शिल्लक

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
१. जव्वळची रोख रक्कम		
(अ) रोख रक्कम	२,७२,६७९	४,६०,३९६
(ब) टपाल कचेरितील शिल्लक	२,२२६	६,३९४
२. इतर बँकेतील शिल्लक		
(ब) बँकेतील शिल्लक		
(१) चालू खात्यात	९६,८१,४६६	२३,३९,४७१
(२) सीमंत खात्यात	१२९४,५२,७०१	९९०,६२,८५३
एकूण	**१३९४,०९,०७२**	**१०१८,६९,११४**

१६. अल्पकालीन कर्ज व अग्रिम (असुरक्षित, वस्तू म्हणून ग्राह्य)

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
१) हाफकिन अजिंठा फार्मा लि. १००% मालकीची दूय्यम कंपणीला कर्ज	१०८२,२५,०७३	१०१,४२५,०७३
(२) कर्मचा-यांना अग्रिम व कज	९,६६,०३२	७७७,३००
(४) इतर विद्यमान मालमत्ता	११७,२०,६४१	१२,७५९,६०९
(३) शासकाकडील शिल्लक		
अ) अबकारी खात्याकडील शिल्लक	३,१३,६३२	२५२,००३
ब) वॅट बाबत येणी	६७,९९,७५९	१०,८४४,८९३
क) इतर	२०९,८८,४२३	२६,२७९,६६०
एकूण	**१४९०,१३,५६०**	**१५२३,३८,५३८**

ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

१७. ऑपरेशन महसूल

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
१. स्वत:च्या विक्री उत्पादन		
(अ) विक्री उत्पादन	२६५७१,१८,६४१	१६०५,३१२,०००
वजा		
ब) उत्पादन शुल्क	५,३२,२९०	९३,७९९
	२६५६५,८६,३५१	१६०५,२१८,२०१
२. विक्री		
एकूण	**२६५६५,८६,३५१**	**१६०५,२१८,२०१**

१८. इतर उत्पन्न

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
(अ) व्याज उत्पन्न	१२३,५८,७०१	७४,६२,८९१
(ब) तयार वस्तूवरील उत्पादन शुल्क	३५,०२९	--
(क) किरकोळ उत्पन्न	४४,६५,६८६	२६,०९,२४५
(ड) इतर विक्री	२५,९८,९६५	३४,५७,२००
(इ) विविध शिल्लक परत घेतली / वसूल केली	७९,३४५	४,६६०,३८६
(इ) बुडीत कर्ज वसूली	२,९५,०५६	-
(फ) वाहतूक आकार पूर्नप्राप्ती	--	-
(ग) विक्री वीमा	१२४,२२,२०४	१८२,९९,००२
एकूण	**३२२,५४,९८६**	**३६४,८८,७२४**

१९(अ). वापरण्यात आलेला माल

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
कच्चा माल सेवन		
मूळ साठा	१७२६,७४,७०१	११४४,८६,८९६
जमा : खरेदी	१७२९५,६८,३७६	१२४८१,९९,७३४
	१९०२२,४३,०७७	१३६२६,८६,६३०
वजा : बंद होती वेळीचा साठा	२३४१,२६,८९०	१७२६,७४,७०१
एकूण	**१६६८१,१६,१८७**	**११९००,११,९२९**
वेष्टन सामुग्री सेवन		
मूळ साठा	२३८,१०,०५८	१५३,२९,०३१
जमा : खरेदी	१६८९,४४,१९८	१२६१,७७,७८६
	१९२७,५४,२५६	१४१५,०६,८१७
वजा : बंद होती वेळीचा साठा	३६९,८५,४२६	२३८,१०,०५८
एकूण	**१५५७,६८,८३०**	**११७६,९६,७५९**
एकूण सेवन	**१८२३८,८५,०१७**	**१३०७७,०८,६८८**

ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

१९(ब). सिद्ध औषधी - खरेदी

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
सिद्ध औषधी - खरेदी	--	--
	--	--

१९(क) (वाढ) / कमी WIP / सिद्ध औषधी

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
सिद्ध माल साठा गुंतवणूक वर्षाअखेरीस		
प्रगतीपथावरील / निर्माणाधिन काम	१३८६,८७,५६३	१७२७,०३,२५९
सिद्ध वस्तू	१८०२,४४,०४९	३४३,७३,१९१
पूनर्विक्री		
	३१८९,३१,६१२	२०७०,७६,४५०
वर्षारंभी सिद्ध माल साठा गुंतवणूक		
निर्माणाधिन काम	१७२७,०३,२५९	१८२७,०१,४९९
सिद्ध वस्तू	३४३,७३,१९१	२२,७९,३६४
पूनर्विक्री		
	२०७०,७६,४५०	१८४९,८०,८६३
निव्वळ (वाढ) / घट	(१११८,५५,१६२)	(२२०,९५,५८७)

२०. कर्मचारी लाभ खर्च

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
(अ) वेतन आणि बोनस	१९५०,००,४९६	१४१८,८४,३०७
(ब)व्यवस्थापकीय संलालक वेतन	१६,०१,१८६	१५,०७,७८५
(क) भविष्य निर्वाह विधी आणि इतर योगदान	१७२,९५,९३६	१५६,६७,३१५
(ड) कर्मचारी कल्याण खर्च	७१,८७,८३६	४४,२१,४४६
(इ) ग्रेच्यूइटी	१७९,७७,५८३	१०१,७२,४१२
एकूण	२३९०,६३,०३७	१७३६,५३,२६५

ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

२१. वित्तीय खर्च

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
(अ) व्याज खर्च		
(१) कर्ज / बँक	७९१,७५,७७१	५३९,३७,५९३
(२) इतर	९,६८३	१,७३,७६३
(ब) बँक शुल्क	२१५,१०,६००	१६५,९७,१४५
एकूण	**१००६,९६,०५४**	**७०७,०८,५०१**

२२. इतर खर्च

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
लेखापरिक्षक देय (२२अ)	१६२,९२२	१,६२,९२२
इतर खर्च (२२ब)	२१८२,५७,१४६	१४९३,७६,८६३
एकूण	**२१८४,२०,०६८**	**१४९५,३९,७८५**

२२(अ) लेखापरिक्षकास देणी

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी रु.	३१.३.२०१२ रोजी रु.
(१) लेखापरिक्षक समावेश वेतन		
लेखापरिक्षक म्हणून – वैधनिक हिशेब तपासणी	१,१२,३६०	१,१२,३६०
कर ऑडिट कर अकारणी बाबी	५०,५६२	५०,५६२
इतर सेवासाठी		
एकूण	**१,६२,९२२**	**१,६२,९२२**

ताळेबंदाचा भाग असलेली अनुसूची

२२(ब) किरकोळ खर्च

विवरण	३१.३.२०१३ रोजी (रूपये)	३१.३.२०१२ रोजी (रूपये)
उर्जा खर्च	३६९,९९,९९२	२३५,६४,८१०
	७८,२९,६२७	१३४,६४,०२८
भाडे(निव्वळ)	८०,३४,५२३	८०,७१,६९८
वापरलेले साहित्य व सुटे भाग	३०७,२०,९१५	२६२,१६,७८२
वाहतूक	२४४,३५,९६३	२४४.५३.४२४
पाणीपट्टी	४४,७९,७८९	५६,६९,५६९
सुरक्षा खर्च	६८,८०,९३७	५६,११,००४
विक्री संवर्धन खर्च	१२,५०,२५४	३,८९,११६
जाहीरात खर्च	१६,४०,२८३	१७,३७,१६७
अध्यक्षांचे मानधन	१,६४,४५१	१,१४,०००
संचालकांच्या बैठकीसाठी फी	९,३००	४,५००
विमा	२७,९३,४४८	२९,०१,२२१
कायदेविषयक व व्यवसायिक सल्ला शुल्क	८०,३१,८८४	३६,००,४२६
टपाल खर्च	११,९२,८१३	८,७३,७९८
छपाई व स्टेशनरी	५८,२९,२०६	४४,८३,१३३
इमारती	३०,७५,५८२	३१,२०,३७५
इतर खर्च	७९,९५,१८३	३५,०३,५३६
दुरुस्ती व डागडुजी		
- संयंत्रे व यंत्रसामुग्री	४,९०,४५०	२,८४,०६४
- इमारती	६६,८६,२०३	८०,४४,३७४
- वाहन खर्च	२,९२,९०४	१,१५,९१०
- इतर	९४,२१,८५९	७३,१८,४०४
किरकोळ खर्च	४७,२७,१५०	२५,५०,९२४
प्रवास वाहतुक व वाहन खर्च	२८,२५,०५३	२२,६८,०६३
संगणकीय खर्च	९,२४,८८९	९,६१,५०३
बुडीत कर्ज (निव्वळ)	४००,६२,८७५	--
तयार मालावरील अबकारी कर	--	५५,०३४
निर्धारीत नुकसान	१६,१९८	--
आर एन्ड डी खर्च	१४,४५,४१५	--
एकूण	**२१८२,५७,१४६**	**१४९३,७६,८६३**

हाफकिन जीव-औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

अनुसूची २३ : लेखा पत्रकाचा भाग असलेल्या टीपा पुढे चालू

ब) लेखापत्रकावरील टीपा :-

१) कंपनीने आपल्या पुरवठादारांचे लघुउद्योग सहाय्यभूत अंगीकृत कायदा, २००६ अन्वये थकीत देण्याबद्दलचे व्याज या अनुषंगाने स्थीती दर्शक निर्धारण कलेले नाही तदापी अशा प्रकारचा कूठलाही दावा कंपनीविरुध्द करण्यात आलेला नाही. तसेच पुरवठादारांचे अती लहान व मध्यम व्यवसायी विकास कायदा, २००६ अन्वये स्थिती दर्शन निधारण बाबत पुरवठादारांकडून कूठलाही सुचना कंपनीला मिळालेली नाही आणि जर काही उघड झाल्यास या संबधी रक्कम वर्षा अखेर देणे बाकी असेल तसेच ही रक्कम व्याजासहित प्रदान केली असेल समायोजनच्या सापेक्ष असतील.

२) वर्ष २०१२-२०१३ साठी व्यवस्थापकीय संचालक यांचे वेतन रु. १,६०१,१८६/- होते.

३) **भांडवलाची जबाबदारी (ठोक** आगाऊ रक्कम दिलेली) रु. ४४,२७६,२२०/- (रु. ३७,७०५,८०१/-) ची तजविज केलेली नाही.

४) **आकस्मिक दायित्वे :-**

(रु. हजारात)

		२०१२-२०१३	२०११-२०१२
अ)	बँक देलेली गॅरेन्टी	६५,५७८	७८,५१३
ब)	आयकराची विवादास्पद मागणी अपील नंतरच्या परताव्यातुन आयकर विभागाने केलेली वसूली व समायोजन @	९,५५७	९,५५७
क)	अप्रत्यक्ष कराची विवादास्पद मागणी #	१,०४३	१,०४३
ड)	देशी पोलिओ युनिट करीता महाराष्ट्र शासनाने हस्तांतरीत केलेल्या जागेचे लीझ रेन्ट	माहीत नाही	माहीत नाही
इ)	मे. शिल्प इंजिनिअर्स यांनी निर्धारीत मूल्य नुकसानी संदर्भात केलेला प्रतिदावा, कंपणीने रु. ७८५५६/- (रु. हजारात) केलेल्या दाव्याबाबत (दायित्व १८% व्याजदराने)	७,५५२	७,५५२

कंपनीने आज तारखे पर्यंत @ रु. ४,८००,००० # रु. ५१०,०००/- संबधीत प्राधिका-याकडे जमा केले आहे.

५) (अ) पूर्वीच्या हाफकिन संस्थेचे उत्पादनाचे कार्य महामंडळाने १-०९-१९७५ पासून आपल्या हाती घेतले. जमीन, इमारती, काही संयंत्रे व यंत्रसामुग्री महामंडळाने त्यांचेकडून भाडेपट्यांनी घेतली. त्यासंबंधीचे भाडे पट्टी करारपत्र अद्याप निश्चित करण्यात आलेले नाही. भाडेकराराप्रमाणे अगोदरच्या वर्षाच्या रु. ८२४,०५४/- च्या (रु.८२६,३८०/-) जादा भरलेल्या भाड्याचा परतावा संबंधित करारपत्र अजून केलेले नसल्याने लेख्यात घेतलेले नाही.

(ब) भांडवली राखीव निधी हा मालमत्तेचे मूल्य आणि १-९-१९७५ ला पूर्वीच्या हाफकिन संस्थेकडून त्याच तारखेपासून घेतलेली दायित्वे ह्यातील फरक दर्शविते.

६) विनीमय मूल्य फरकाद्वारे होणारी प्राप्ती ही त्या शिर्षकाखाली नफा वा त्या काळातील तोटा यामध्ये समाविष्ट केली आहे रु.७,८२९,६२७/- (रु.१३,४६८,०२८/-)

७) अ) बोर्डाच्या मते सध्याची मालमत्ता/ ऋण /अग्रीम हे धंधाच्या सर्वसामान्य रिवाजाप्रमाणे त्याचे मूल्य किमान लेख्यामधे उल्लेख केलेल्या शिवाय, उल्लेख केलेल्या रकमे बरोबर आहे.

ब) किरकोळ देणेकरी, किरकोळ येणेकरी ,कर्ज ,अग्रीम हे समायोजनेच्या सापेक्ष आहे. अंतिम समायोजन तसेच पार्टीबरोबरच्या स्वामी दाय रूपवा या आधारे याचा परिणाम होणार असेल तर तो देण्यात येईल.

क) महाराष्ट्र शासनाच्या संबधी देणी निश्चिीत खर्चाची परत फेड करावयाची रक्कम यामधुन दर्शविण्यात येते.

ड) कंपनीच्या पूर्ण मालकीची दूय्यम कंपनी असलेल्या हाफकिन अजिंठा फार्मा लि. संबधी लेखे असतील तर ते सुध्दा निश्चित व समायोजनाच्या सापेक्ष असतील.

८) **कर्मचारी फायदे संबधी लेखे दर्जा १५ (सुधारीत २००५) चा स्विकार केल्याचे जाहीर.**

हाफकिन जीव औषध निर्माण महामंडळ उपदान ट्रस्ट च्या निश्चित अधिघोषित केलेल्या कर्मचारी उपदान निधी ची योजना राबविली जाते. सध्याचे हे खरेखुरे मूल्यांकन वापरुन एकक (Unit Credit) जमा पद्धती च्या आधारित आहे.

व्याख्या, फायदे योजना

या फायदे योजना उपदान निधी (सहाय्यभुत निधी) व रजा रोखीकरण (असहाय्यभुत निधी) चे विवेचन खालील प्रमाणे.

मुख्य गृहितके	**२०१२-१३ (%प्र.व.)**
सूट दिलेला दर (Discount) प्र.व.	८.१०%
पगार वाढीचा दर	५.० %

डेमोग्राफिक गृहितके

मुख्य गृहितके	
मृत्युदर	अलीकडील जिवन विमा निगमने तयार केलेले कोष्टक (१९९४ - ९६)
सेवानिवृत्ती वय	६० आणि ५८ वर्ष
झीज (Attrition) दर	९५ वर्षापर्यंत ३% त्यानंतर कमी कमी होत जाणारा ०.५% पर्यंत ४५ वर्षापर्यंत व ०.५% दर वाढीव वयापर्यंत.

II. नफा तोटा ताळेबंद संदर्भात ध्यानात आलेले खर्च

विविक्षित विवरण (Particulars)	उपदान (अनुदानित)	उपदान (अनुदानित)	रजा रोखीकरण (विना अनुदानित)	रजा रोखीकरण (विना अनुदानित)
	२०१२-२०१३	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०११-२०१२
सध्याची सेवा मुल्य	३,८२५,७०१	३,१७२,६८१	२,५६३,२६८	२,२०३,८८६
व्याजाचे मुल्य	३,९०१,२२९	३,४६७,१७१	२,२७८,२४३	१,७७४,३५७
योजना मालमत्तेवरील अपेक्षीत आवक	(१,६११,५१२)	(२,१७८,६८५)	--	--
निव्वळ वस्तुस्थितीजन्य (प्राप्ती) / तोटा	१२,००२,५४८	५,७११,२४५	९,४७६,६९६	७,०६१,४८६
नफा तोटा ताळेबंद संदर्भात ध्यानात आलेले खर्च	१८,११७,९६६	१०,१७२,४१२	१४,३१८,२०६	११,०३९,७२९

III. निर्धारित केलेले फायद्याचे दायित्व आणि मालमत्तेचे रास्त मुल्य
(Present Value of Defined Benefit Obligation and the Fair Value of Assets)

विविक्षित विवरण	उपदान (अनुदानित)	उपदान (अनुदानित)	रजा रोखीकरण (विना अनुदानित)	रजा रोखीकरण (विना अनुदानित)
	२०१२-२०१३	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०११-२०१२
३१.३.२०१३ रोजीची दायित्वाचे एकूण मूल्य	६०,४२३,१६७	५१,१०८,४४९	३७,३६१,४११	३०,५६२,५१७
योजना मालमत्तेचे ३१.३.२०१३ रोजीचे रास्त मुल्य	१४,३१४,०८०	२३,११७,३२८	निरंक	निरंक
लेखा ताळेबंदामधे निर्देशित बोजा जो सद्य बोजा व तरतुदीच्या अंतर्गत जाहिर केला आहे.(पाहा - शेड्युल-११)	४६,१०९,०८७	२७,९९१,१२१	३७,३६१,४११	३०,५६२,५१७

IV. सध्या ऋणत्वाच्या (Obligation) मूल्यात झालेला बदल

विविक्षित विवरण (Particulars)	उपदान (अनुदानित)	उपदान (अनुदानित)	रजा रोखीकरण (विना अनुदानित)	रजा रोखीकरण (विना अनुदानित)
	२०१२-२०१३	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०११-२०१२
१.४.२०१२ ऋणत्वाची मूल्य	५१,१०८,४४९	४५,०३६,३६७	३०,५६२,५१७	२३,४९१,९१८
सध्याची सेवा मुल्य	३,८२५,७०१	३,१७२,६८१	२,५६३,२६८	२,२०३,८८६
व्याजाचे मूल्य	३,९०१,२२९	३,४६७,१७१	२,२७८,२४३	१,७७४,३५७
फायद्याची अदायगी	(१०४२३२७०)	(६,०२०,०९६)	(७,५१९,३१२)	(३,९६९,१३०)
प्रत्यक्ष ऋणत्वावरील (प्राप्ती)/ तोटा	१२,०११,०५८	५,४५२,३२६	९,४७६,६९६	७,०६१,४८६
३१.३.२०१३ रोजीचे ऋणत्वाचे मूल्य	६०,४२३,१६७	५१,१०८,४४९	३७,३६१,४११	३०,५६२,५१७

V. योजना मालमत्तेच्या निखळ मुल्यात झालेला बदल

विविक्षित विवरण (Particulars)	उपदान (अनुदानित)	उपदान (अनुदानित)
	२०१२-२०१३	२०११-२०१२
१ एप्रिल २०१२ रोजीचे योजना मालमत्तेचे निव्वळ मुल्य	२३,११७,३२८	२७,२१७,६५८
योजना मालमत्तेवर अपेक्षित फायदा (Return)	१,६११,५१२	२,१७८,६८५
प्रत्यक्ष ऋणत्वावरील प्राप्ती/ तोटा	८,५१०	(२५८,९१९)
हिस्सा जमा	--	--
अगोदर वर्ष योगदान एडजस्टमेन्ट	--	--
फायद्याची अदायगी	(१०,४२३,२७०)	(६,०२०,०९६)
खर्च		
३१ मार्च २०१३ रोजीचे योजना मालमत्तेचे निव्वळ मुल्य	१४,३१४,०८०	२३,११७,३२८

निधीमधील जमा हिस्यासह (पाहा शेडयुल - २०)

नोंद :

अ) शेडयूल १४- कार्मिक-खर्च-उपदान खर्च- १७,९७७,५८३/- हा खर्च / मिळकत म्हणून समाविष्ट केला आहे. (रु. १८,११७,२६६/- वजा रु. १,४०,३८३/- संशोधन व विकास खर्च खात्यात वळ्ती केली.) रजा रोखीकरण खर्च रु. १४,२१५,९८७/- (रु. १४,३१८,२०६/- वजा रु. १,०२,२२८/- संशोधन व विकास खर्च खात्यात वळ्ती केली.)

ब) भविष्यातील वेतनावरील वाढ, ही चलनवाढीच्या ख-या दराचे मूल्यांकन, सेवा जेष्ठता, पदोन्नती, व इतर संबंधित घटक मागणी व पुरवठ्याच्या आधारे अनुमानीत उदा. रोजगाराच्या साठीचे.

९. अ) उपदान अदायगी कायदा, १९७२, मधील तरतुदी नुसार व उपदानाची ख-या मूल्यांच्या आधारे अदायगी तरतुद / प्रत्यक्ष अदायगी करण्याचे कंपनीचे धोरण आहे. पूर्वीच्या हाफकिन संस्थेचे स्वायत्त आस्थापनांमध्ये विभाजन करण्यात आले. हाफकिन संस्था संशोधन, प्रशिक्षण, व हाफकिन जीव औषध निर्माण महामंडळ. परिणामी १.९.१९७५ रोजी या संस्थेत कार्यरत असलेल्या कर्मचा-यांची सेवा कंपनीकडे वर्ग करण्यात आली.

ब) १९७२ च्या उपदान अदायगी कायद्यानुसार कंपनी सेवा निवृत्त कर्मचा-यांना त्यांच्या सेवेतील काळानुसार उपदानाची अदायगी करत असते.१९७५ च्या संस्थेच्या विभाजना पूर्वी कंपनीचे जे कर्मचारी हाफकिन संस्थेत कार्यरत होते. त्यांनाही त्या काळातील उपदानाची रक्कम कंपनीला द्यावी लागेल. वस्तुतः ह्या उपदान अदायगीची जबाबदारी शासनाची असते. शासनाच्या दि.२१.१२.२००५ च्या पत्रान्वये व त्यातील सुचना व मार्गदर्शक तत्वांच्या आधारे कंपनीने प्रथमच अशाप्रकारे केलेल्या उपदानाच्या अदायगीच्या रक्कमेची मागणी शासनाकडे केली आहे. कंपनीने परत दि. १.१०.२००६ रोजी शासनाला पत्र पाठवून रक्कम अदायगी ची मागणी केली आहे. शासनाने दि.१३.१०.२००६ च्या पत्रानुसार सदर रक्कम परतफेडीचे उत्तरदायीत्व स्विकारले असून रक्कम परत देण्याचे तत्वतः मान्य केले आहे. दि.३१.३.२०१३ अखेर उपदानाची परत मिळणारी रक्कम रु. २०,४७३,४२३/- (रु. २५,७६४,६६०/-) एवढी आहे. जे कर्मचारी सेवानिवृत्त झाल्याचे जेव्हा लक्षात आले त्यांच्या उपदानाची रक्कम परिच्छेद (ब) मध्ये समावेश केलेला नाही.

क) ३१-३-२०१२ च्या एकूण उपदानाचे दायीत्व निर्धारण करताना दि. ३१-३-२०१३ मध्ये जे कर्मचारी कंपनीच्या आस्थापनेवर आहेत तथापी त्यांच्या भूतपूर्व हाफकिन संस्थेमधे झालेल्या सेवेच्या अनुषंगाने ह्यांना देय असलेली वस्तूनिष्ठ उपदानाची रु. निरंक (रु. निरंक/-) एवढी रक्कम त्यांआधारे, तत्वानुसार सदर रक्कम शासनाकडून येणे अपेक्षीत आहे. सदर कर्मचा-यांच्या सेवानिवृत्तीनंतर सदर रक्कमांच्या परताव्याचा प्रस्ताव शासनास सादर करण्यात येईल. सदर बाबीचा वरील परिच्छेद (ब) मध्ये समावेश केलेला नाही.

१०) रु.१,६२,९२२/- (रु. ५०,५६२/- टॅक्स ऑडिट फी अंतर्भूत) एवढे लेखा परिक्षकांचे मानधन आहे. सदर मानधन वाढीचा प्रस्ताव आगामी वार्षिक सर्वसाधारण सभेमुळे ठेवुन जर मान्य झाला तर ही रक्कम वगळुन वाढीव मानधन देण्यात येईल.

११) शासन निर्णय दि. ३१-०१-२०११ अन्वये शासनाने कंपनीमधील कर्मचा-यांना ६ व्या वेतन आयोगातील सुधारीत वेतनश्रेणीची अंमलबजावणी करण्याची परवानगी दिली. सदर निर्णयात शासन सदर वेतनश्रेणीमध्ये जेव्हा सुधारणा

करेल त्यानुसार कंपनीतील कर्मचा-यांची वेतनश्रेणी सुधारण्यात येतील असे नमुद केले आहे.त्यानुसार भारतसरकारने ६ व्या वेतन आयोगाची स्थापना केली होती. व त्यानुसार सुधारीत श्रेणीबाबतच्या शिफारसी महाराष्ट्रशासनाच्या कर्मचा-यांना देखील १.१.२००६ पासून अमलात आणल्या. परिणामी कंपनीने ६व्या वेतन आयोगाच्या अंमलबजावणी पोटी वाढणा-या अधिक खर्चासाठी रु.१,४१,१०,२२७/- एवढ्या रक्कमेची तरतूद केली. ही अंमलबजावणी शासनमान्यते अधिन राहुन असणार आहे. शासन नियम क्र. १२०८/७२/सेवा ९ दिनांक ६-१०-२००८च्या अनुषंगाने रु.५,८८९,८७०/- एवठी रकम अग्रीम म्हणून कंपनीने वितरीत करण्यात आले आहे.

१२) शासन मान्यते अधीन राहूण कंपनीने काही पदांची वेतनश्रेणी सुधारीत करून उन्नीत केली व अंमलबजाननी केली. रु.३,३७१,६८०/- (रु. २,६५१,०५०/-) एवढी एकूण रक्कम दि. ३१-३-२०१२ पर्यंत सदर वेतनश्रेणी सुधारणेपोटी प्रदान केली. महाराष्ट्र शासनाने त्यांचे पत्र क्र. एच.बी.पी. -२००८/९१९/क्र.२२५/०८/औषधे-१ दि. २०-४-२०१० अन्वये सदर सुधारीत करुन उन्नत केलेल्या १७ पदांच्या वेतनश्रेणीस मान्यता देण्याचे नाकारले. तथापी १९ कर्मचा-यांनी न्यायालयात धाव घेऊन सदर आदेशास स्थगिती मिळविली. शासनाच्या आदेशानुसार न्यायालयात न गेलेल्या ६ कर्मचा-यांची सुधारीत वेतनश्रेणी पुर्ववत मूळ श्रेणीनुसार निश्चित करण्यात झाली.

१३) अ). आर्थिक वर्ष २००४-०५ मधे पिंपरी, पुणे येथे विशेष कक्ष मु. १ मधील विशेष भुमि संपादन अधिकारी यांनी महामंडळाच्या पिंपरी पुणे येथील कार्यक्षेत्राच्या प्रभागमधील १३११८ वर्गमीटर एवढी जमीन अधिग्रहीत करून महामंडळाला रू. ३,९७,८१,३४०/- एवढया रकमेचा मोबदला दिला. वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाने त्यांच्या दि. ७.४.१९९८ च्या प्रमाणे व पूर्वी निश्चीत केल्याप्रमाणे प्रतिविष व रक्तजल विभाग पिंपरी पूणे येथील ६८.७८ एकर जमीन कंपनीकडे वर्ग केली व त्याआधारे कंपनीचे महसूली कागदपत्रांत (७/१२ उता-यावर) त्या जमीनीची कंपनीच्या नांवे नोंद झाली. तथापी या हस्तांतरणाच्या काही निश्चित बाबींना अद्याप अंतिम स्वरूप देण्यात आलेली नाही. वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाने पत्र क्र. (एच.बी.पी.-१०९४/१३४१/सीआर-१९७/९४/ परिउपक्रम दि. २३.३.२००५ च्या पत्रान्वये कंपनी रू.३,९७,८१,३४०/- एवढी रक्कम शासनाचे विश्वस्त म्हणून स्वत:कडे ठेऊ शकते असा सल्ला दिला. त्यानुसार ही रक्कम शासनाकडून मिळण्याची असुरक्षीत कर्ज म्हणून कंपनीने संबोधली आहे.

ब). महाराष्ट्र शासनाकडून घेतलेल्या कर्जाचे संदर्भात व्याज देणे बाबत रु. ६,६७३,४८०/- (रु. ६,६७३,४८०/-) ही रक्कम आहे. सदर रक्कम क्षमापीत करण्याबाबत शासनाकडून आदेश मिळाल्यावर पूर्ववत केली जाईल.

१४) अ) वर्ष २००७-२००८ मधे अन्न व औषध प्रशासन महाराष्ट्र शासन यांनी परळ येथील औषध निर्माण संयत्र बंद करण्याबाबत नोटीस बजावली. शेड्यूल 'एम' मानकांच्या पुर्तीतेसाठी कंपनीने सदर संयत्राचे या आधीच नुतनीकरण सुरु केले आहे. कंपनीचे मे. सी.एण्ड पी. इंजिनिअर्स कन्सल्टन्ट व मे. शिल्प इंजिनिअर्स यांचे कंत्राट रद्द केले असून कंपनीने उर्वरीत औषध निर्माण प्रकल्पाचे स्थापत्य काम स्वबळावर पूर्ण करण्याचे ठरविले असून वर्ष २०१४-२०१५ मधे सदर काम पूर्ण होण्याची शक्यता आहे.

ब) भारताचे औषध नियंत्रक यांनी महामंडळाचे DPT लसींचे उत्पादन थांबविण्याच्या सुचना दिल्या आहेत. त्यानुसार कंपनीने चांगल्या उत्पादन पद्धतीच्या मानकांनुसार सदर संयत्राच्या उन्नतीकरणासाठी कार्यवाही सुरु केली आहे.

१५) महामंटळाच्या परळ, पिंपरी व कूलाबा जागेच्या प्रलंबीत भाउचापोटी एकूण थकीत रक्कम रु. २,८३,६३५,३७२/- (रु. ३७५,४४९,६७३/-) सार्वजनिक बांधकाम विभागाचा किरकोळ देणेकरी म्हणून समावेश आहे.

१६) इन्स्टीटयूट ऑफ चार्टर्ड अकाऊटंटस ऑफ इंडिया यांनी निर्गमीत केलेल्या प्रमाणित लेखे १७ सेगमेंट रिपोर्टिंग जाहीर करण्याबाबत खालील प्रमाणे नमूद केले आहे :-

अ) **प्राथमिक खंड (Primary Segment)**

कंपनीच्या धंद्याबाबतच्या खंड (सेगमेंट) हा प्राथमिक खंड असल्याचे कंपनी जाहीर करते. उत्पादनाचे स्वरुप, धोके व परताव्यामधील भिन्नता, संस्थेचे प्रारुप व अंतर्गत रिपोर्टिंग पद्धतीच्या आधारे असे निश्चित केले आहे.

वेगवेगळ्या लसी, त्यांचे बल्क (कच्चा माल) व औषधी निर्माण हे प्रामूख्याने कंपनीच्या उत्पादन कार्यक्षेत्राचे बलस्थान आहे. आणि म्हणून ह्या सेगमेंटमधे लसी औषधी निर्माण व उत्पादने, मौखिक द्रव्ये, इंजेक्टेबलस् व औषधी संचाचा समावेश आहे.

वाटा म्हणून दिलेल्या रकमेमधे ज्या रकमा भेट वैयक्तीक सेगमेंट म्हणून ठरविल्या नाहीत व संपूर्ण कंपनीच्या अनुषंगाने झालेल्या खर्च रकमाचा समावेश आहे.

तपशील	लस (रु.)	अन्य (रु.)	एकूण (रु.)
खंड महसूल	२,४६९,०२८,७७६ (१,५३१,८६१,२०९)	१८७,५५७,५७५ ((७३,३५६,९९२)	२,६५६,५८६,३५१ (१,६०५,२१८,२०१)
खंड परिणाम	७९४,८६२,१३५ (२१६.७१०.१४२)	-२१८,१०७,४६१ (-१८९,०३७,८११)	५७६,७५४,६७४ (२७,६७५,३३१)
वजा :			
वाटप न झालेले खर्च			१२२,६२६,०२४ (५७,७१५,१३७)
चालू नफा			४५४,१२८,६५० (-३०,०३९,८०६)
वजा :			
व्याज खर्च			१००,६९६,०५४ (७०,७०८,५०१)
अधिक :			
व्याज उत्पन्न			१२,३५८,७०१ (७,४६२,८९१)
इतर उत्पन्न			१९,८९६,२८५ (२९,०२५,८३३)
वजा :			
अपवादात्मक आयटम			--
निव्वळ नफा			३८५,६८७,५८२ (-६४,२५९,५८३)
करासाठी तरतूद			११४,४२१,४०३ (१०,२९९,७५२)
निव्वळ नफा / (तोटा)			२७१,२६६,१७९ (-७४,५५९,३३५)
इतर माहिती			
अखंड मालमत्ता	१,५६०,९८३,४८७ (१,१२९,४९१,४१३)	४७१,५१५,८५९ (४९६,०४६,३२९)	२,०३२,४९९,३४६ (१,६२५,५३७,७४२)
अखंड दायित्वे	८४५,४८९,७६४ (८५८,११३,५०४)	६५१,१६८,४५९ (५१३,७७०,६९७)	१,४९६,६५८,२२३ (१,३७१,८८४,२०१)
भांडवली खर्च	३,८८४,५८७ (७,३५८,१४०)	३०,३६४,७४० (३९,४१९,७९५)	३४,२४९,३२७ (४६,७७७,९३५)
घसारा	६,२३३,४६० (६,४२६,२२०)	२६,७११,२८१ (२०,०२५,६३६)	३२,९४४,७४१ (२६,४५१,८५६)

ब) दुय्यम खंड :

हीे कंपनी मुख्यत्वे स्वदेशी बाजारपेठेच्या गरजा भागविते. निर्यातीची उलाढाल ही काही विशिष्ट लसींच्या बाबतीत असते. म्हणून अहवाल देण्याजोगे भौगोलिक खंड भारतात व निर्यातीच्या खंडात आहेत.

भौगोलिक बाजारपेठेतील विक्रीचा महसूल : (रु. लाखात)

विवरण	चालू वर्षी	मागील वर्षी
भारतात	९१४,४६६,०६२	१,४३९,२९४,५९४
निर्यात	१,७४२,६५२,५७९	१६६,०१७,४०७
एकूण	**२,६५७,११८,६४१**	**१,६०५,३१२,००१**

भौगोलिक मत्ता : (रु. लाखात)

	खंड मत्तेची पुढे नेण्याची रक्कम		नियत मत्ता व अमूर्त वाढ	
	चालू वर्षी	मागील वर्षी	चालू वर्षी	मागील वर्षी
भारतात	२,०३२,४९९,३४६	१,६२५,५३७,७४२	३४,२४९,३२७	४६,७७७,९३५
निर्यात	--	--	--	--
एकूण	**२,०३२,४९९,३४६**	**१,६२५,५३७,७४२**	**३४,२४९,३२७**	**४६,७७७,९३५**

१७. संबधीत संस्था की ज्याच्याशी संबंधित आर्थिक वर्षात व्यवहार आलेले आहेत त्यात सर्व शासकिय संस्था आहेत की ज्यांच्यासाठी लेखे मानक - १८ नुसार कोणतेही प्रकटीकरण गरजेचे नाही. व्यवस्थापकीय संचालक (महत्वपूर्ण व्यवस्थापकीय व्यक्ती) यांच्याशी आलेले व्यवहार हे अनुसुचीच्या नोट नं. २ मध्ये दिलेले आहेत.

१८. **लांबणीवर टाकलेले कर :**

लांबणीवर टाकलेली शिल्लक कर रक्कम खालील प्रमाणे :

(रक्कम रु.)

विवरण	**३१ मार्च २०१३**	**३१ मार्च २०१२**
लांबणीवर टाकलेली कर मालमत्ता		
सेवानिवृत्ती फायदे	२१,१२१,५८८	१३,०३७,३१३
इतर आर्थिक अमान्यता	१३,२७५,६८३	८,१६७,८६८
एकूण	**३४,३९७,२७१**	**२१,२०५,१८१**
लांबणीवर टाकलेला कर भार		
स्थायी मालमत्तेवरील आर्थिक मान्यता	१२,१५८,२०७	१२,१५८,२०६
इतर आर्थिक भत्ते	२५,३९७,२५८	१,२८३,७६६
एकूण	**३७,५५५,४६५**	**१३,४४१,९७२**
निव्वळ लांबणीवर टाकलेला कर भार	**(३,१५८,१९४)**	**७,७६३,२०९**

१९ **प्रतिसमभाग उत्पन्न**

तपशील	३१ मार्च २०१३	३१ मार्च २०१२
या वर्षात सरासरी प्रलंबित समभागांची संख्या	**८७,०६६**	८७,०६६
प्रत्येक समभाग धारकास झालेला सरोत्तर नफा (रु.)	**२७१,२६६,१७९**	(७४,५५९,३३५)
मूळ व सौम्य प्रतिसमभाग उत्पन्न (रु.)	**३११६**	(८५६)

२०) अ) कंपनी अधिनियम १९५६ कलम २०५ (२) नुसार यंत्रे व संयंत्रे यांवर घसाराची तरतूद ''रिटेन डाऊन व्हेल्यु पद्धती'' नुसार शेडयुल १४ मध्ये निर्देशित केलेल्या आकडेवारीनुसार दर्शाविण्यात आलेला आहेत. कायदामधील शेडयूल (१४) ची चित्रणी ६ च्या आधारे जास्तीचा घसारा आवश्यक आहे. उत्पादनाची डबल पाळी किंवा तिसरी मध्ये प्रत्यक्ष काम झालेल्या दिवसाच्या आधारे असेल. वाढवी पाळीच्या घसारा अनिश्चित असल्याने करपूर्व तोटाकमी म्हणून दर्शविला आहे.

कंपनी जादा उत्पादन पाळीमध्ये झालेल्या कामापोटी कंपनी कायदा १९५६ शेडयुल (१४) अन्वये जास्तीचा घसारा संबंधित माहिती उपलब्ध नसल्याकारणाने निर्धारित केलेला नाही. जादा नाणी घसारामुळे त्याचा प्रभाव हा अनिश्चित असल्यामुळे करपूर्वक नफा हा फुगवून दाखविलेला आहे.

ब) स्वतंत्र मूल्यांकन करणा-यांकडुन कंपनीने काही मालमत्तांचे मूल्यांकण करुन घेतले आहे. त्या अहवाला आधारे कंपनीची आर्थिक कार्यश्रवणता ही खालावण्याची अपेक्षा नाही असे व्यवस्थापनाचे मत आहे आणि म्हणून कंपनीच्या मालमत्तेची स्थिती काही बिघडणार नाही अशी हमी देण्याची गरज नाही.

२१) कंपनी अधिनियम १९५६ च्या परिशिष्ट ६ च्या भाग दोन नुसार माहिती देणारे विवरणपत्र सोबत जोडले आहे.

२२) मागील वर्षातील आकडे तुलनीय व्हावेत म्हणून ज्या ठिकाणी आवश्यक आहे त्या ठिकाणी मागील वर्षांच्या आकड्यांचे पुर्नमुद्रिकरण / पुर्नजोडणी करण्यात आलेली आहे.

पी. एम. दळवी आणि कंपनी करिता,
सनदी लेखापाल
कं.नो.क्र. १०२०६५डब्ल्यू

(सी.ए. जयप्रकाश चौहान)
भागीदार (नं. ११८२०५)
स्थळ : मुंबई
दिनांक : ०७/०८/२०१४

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित करिता

एस. एस. झेंडे	डॉ. अभय चौधरी	एस.एस. पटवर्धन	नितीन कातोरे
व्यवस्थापकीय संचालक	संचालक	व्यवस्थापक (लेखा)	सहा. कंपनी सचिव

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

नोट २३(२१) : संख्यात्मक माहिती आणि साहित्य वापर

उत्पादने	घटक	२०१२-२०१३		२०११-२०१२	
		प्रमाण (०००) अनुज्ञप्ती क्षमता	प्रमाण (०००) घटक अनुज्ञप्ती क्षमता	प्रमाण (०००) अनुज्ञप्ती क्षमता	प्रमाण (०००) घटक अनुज्ञप्ती क्षमता
१) परवान्यामध्ये दिलेली व प्रस्थापित क्षमता :					
अ) लसी	मीली.	६६,०००	६६,०००	६६,०००	६६,०००
ब) रक्तजल	मीली.	२,८३७	२,४६७	२,८३७	२,४६७
क) औंषधी उत्पादने					
i) गोळया व कॅप्सूल्स	नं.	--	--	--	--
इ) ओरल द्रव	लिटर	नाही	नाही	नाही	नाही
ग) औंषधी पॅकेटस्	नं.	नाही	नाही	नाही	नाही
२) उत्पादन					
अ) लसी	मीली.		४४,९६६		३८,१२९
ब) रक्तजल	मीली.		२,१११		१,३५७
क) औंषधी उत्पादने					
i) गोळया व कॅप्सूल्स	नं.		--	--	--
ड) ओरल द्रव	मीली.		६८,८३९		२१,०१४
ई) औंषधी पॅकेटस्	नं.		६०,६९९		१६,७५७

टीपा

१) औद्योगिक परवान्यामध्ये दिलेले आकडे ज्या युनिटमध्ये औषधाचे उत्पादन व विक्री केली जाते त्यांच्याशी जुळण्यासाठी त्याच युनिटमध्ये बदलेले आहे.

२) प्रस्थापित क्षमतेबद्दल व्यवस्थापकीय संचालकांनी दिलेल्या दाखल्यावर लेखापरिक्षक अवलंबून आहेत.

३) विकलेल्या उत्पादनाच्या संख्येमध्ये औषधाचे मोफत नमूने आणि अहवाल वर्षात विकलेल्या औषधी पेट्यातील औषधाचा समावेश आहे.

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

उत्पादने	घटक	२०१२-२०१३ प्रमाण (०००)	२०१२-२०१३ रक्कम (रु.)	२०११-२०१२ प्रमाण (०००)	२०११-२०१२ रक्कम (रु.)
३) प्रारंभिक साठ्याची माहिती					
अ) लसी	मीली.	८१६	३२०,४९,१७२	३	-
ब) रक्तजल	मीली.	६१	१३,२२,७४९	८७	२२,७९,३६४
क) औषधी उत्पादने					
गोळया व कॅप्सूल्स	नं.			-	-
ड) ओरल द्रव	मीली.	३,३०७	९,४५,५४५	-	-
इ) औषधी पॅकेटस्	नं.	३२	५५,७२५	-	-
			३४३,७३,१९१		२२,७९,३६४
४) शिल्लक साठ्याची माहिती					
अ) लसी	मीली.	३,९६२	१७३५,३७,५१२	८१६	३२०,४९,१७२
ब) रक्तजल	मीली.	११४	६२,६०,१३२	६१	१३,२२,७४९
ड) औषधी उत्पादने					
i) गोळया व कॅप्सूल्स	नं.	-		-	-
इ) ओरल द्रव	मीली.	१,७७३	३,४३,४१०	३,३०७	९,४५,५४५
फ) औषधी पॅकेटस्	नं.	६८	१,०२,६९५	३२	५५,७२५
			१८०२,४४,०४९		३४३,७३,१९१
५) उलाढाल					
अ) लसी	मीली.	४१,८२०	२४६९०,२८,७७६	३७,३१७	१५३१८,६१,२०९
ब) रक्तजल	मीली.	२,०५८	५९४,३७,८९२	१,३८३	३४५,५७,२०५
ड) औषधी उत्पादने					
i) गोळया व कॅप्सूल्स	नं.			-	-
इ) ओरल द्रव	मीली.	७०,३७३	८८,५६,५७०	१७,७०७	४,८३,४०७
फ) औषधी पॅकेटस् आणि इतर	नं.	६०,६६३	११९२,६३,११३	१६,७२५	३८३,१६,३८०
			२६५६५,८६,३५१		१६०५२,१८,२०१

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

(रक्कम रु.)

उत्पादने		२०१२-२०१३		२०११-२०१२	
	घटक	प्रमाण (०००)	राशी (रु.)	प्रमाण (०००)	राशी (रु.)
६) वापरलेला कच्चा माल					
१) जीवनसत्वे	कि.ग्रा.	०.६०	१,१८५	५.६८	१६,४८२
२) मुलभुत रसायने	कि.ग्रा.	२,४४३.३४	३,१८,७०४	८०७.१३	२,५१,४०३
३) रसायने आयात केलेले	मिलि.	५०,५३,२२०.००	१५५४९,७६,६७८	४३,३५,९१८.००	११६३६,२३,१८६
४) रसायने	कि.ग्रा.	८३,७५५.४०	६१,५४,०८३	४०,३१९.२७	३४,९३,०११
५) घन रसायने	लिटर्स	८४१.३२	२,५४,०३५	३,५७७.५६	१,४४,१२२
६) द्रव रसायने	मिलि.	९४,५३०.००	३०,३५२	७५,५०१.००	९,७०९
७) तेल	लिटर्स	-	-		२२४,७४,०१६
७) इतर घटक			१०६३,८१,१५०		
			१६६८१,१६,१८७		११९००,११,९२९
७. कच्चा माल व सुटे भाग यांचा खप		प्रमाण	राशी (रु.)	प्रमाण	राशी (रु.)
१) कच्चा माल					
आयात केलेला माल		९३.२२	१५५४९,७६,६७८	९७.७८	११६३६,२३,१८६
देशी माल		६.७८	११३१,३९,५०९	२.२२	६९१,५२,४०९
		१००.००	१६६८१,१६,१८७	१००.००	११९००,११,९२९
२) पेकिंग माल					
आयात केलेला माल		४१.२५	६४०,२९,६६०	४१.११	४८५,४४,३५०
देशी माल		५८.७५	९१७,३९,१७०	५८.८९	६९१,५२,४०९
		१००.००	१५५७,६८,८३०	१००.००	११७६,९६,७५९
८. इतर अतिरिक्त माहिती :					
१) आयात केलेल्या मालाचे सी.आय.एफ. मुल्य					
कच्चा माल			१७०९०,३४,८६५		१२२२८,३३,१३०
प्रयोगशाळेतील रसायण / विद्युत उपकरणे / संयंत्रे व उपकरणे					
२) विदेशी चलनामध्ये खर्च			५२,३०,१२४		--
दलाली / सदस्यता शुल्क / तपासणी शुल्क					
३) विदेशी चलनामध्ये मिळकत					-
निर्यात मालाचे एफ.ओ.बी. मूल्य			१७४२६,५२,५७९		१६६०,१७,४०७

हाफकिन जीव - औषध निर्माण महामंडळ मर्यादित

कंपनी कायदा, १९५६, कलम २१२ नुसार पत्रक

१)	उपकंपनीचे नाव	:	हाफकिन अजिंठा फार्मास्युटिकल्स लिमिटेड
२)	आर्थिक वित्तीय वर्ष	:	३१ मार्च २०१३
३)	कंपनीची उपकंपनीमध्ये असलेल्या सहभागा बद्दल वस्तुस्थिती		
	अ) सामान्य भागांची संख्या व दर्शनी किंमत	:	रु. १००/- पूर्ण भरण्यांचे १३६५० सामान्य भाग
	ब) भागीदारीची टक्केवारी	:	१००%
४)	मुळ कंपनीच्या लेख्यांशी संबंधीत नसलेला नफा किंवा तोटा (निव्वळ) करदेयते आगोदर	:	(रु. १,६९,३१,४६०/-)
	अ) दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षात	:	(रु. २,१२,३१,८६९/-)
५)	मुळ कंपनीच्या लेख्यांशी संबंधीत नफा / तोटा	:	निरंक
	अ) दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षात	:	निरंक
६)	मुळ कंपनीच्या भाग धारणेत या वर्षा दरम्यान झालेले एकूण बदल	:	लागू नाही
७)	उपकंपनीत, स्थिर मालमत्तेत, गुंतवणूकीत, पैसे उसणे देणे घेण्यात (सद्यस्थितीतील चालू देण्यां व्यतिरीक्त) झालेले महत्वपूर्ण बदल	:	लागू नाही